

UCHWAŁA NR XI/47/2022
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 30 września 2022 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2021 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”

Na podstawie art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 12 i ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2021 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Robert Ciżmowski

UZASADNIENIE

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” została przyjęta Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”.

Przedstawienie Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji w 2021 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest obowiązkiem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest dokumentem, który ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Przedstawiony projekt uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim, zgodny jest z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015 – 2024” - obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), Cel strategiczny CS.2.1 Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki oraz Cel strategiczny CS.2.2 Wartościowy kapitał społeczny.

Przewodniczący Rady

(-)

Robert Ciżmowski

*Załącznik
do Uchwały Nr XI/47/2022
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 30 września 2022 r.*

Sprawozdanie z realizacji w 2021 roku

***„STRATEGII INTEGRACJI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
POWIATU NOWODWORSKIEGO
na lata 2016 – 2026”***

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Sierpień 2022

Spis treści

Słownik.....	2
Wstęp.....	4
1. Monitoring i ewaluacja.....	7
2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych	8
3. Część sprawozdawcza	9
4. Programy	36
„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023”	37
„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”	46
„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2021 w Powiecie Nowodworskim”	50
„Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”	53
„Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”	54
„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”	55
5. Zakończenie	77
Spis tabel	80
Spis rysunków	80

Słownik

1. **COVID-19** – inaczej koronawirus; od ang. coronavirus disease 2019 ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem **SARS-CoV-2**. Została po raz pierwszy rozpoznana i opisana w listopadzie 2019, w środkowych Chinach (miasto Wuhan, w prowincji Hubei) podczas serii zachorowań zapoczątkowującej pandemię tej choroby.
2. **DPS** - Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie;
3. **GKRPA** - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
5. **GUS** - Główny Urząd Statystyczny;
6. **IPU**- Indywidualny Program Usamodzielnienia;
7. **JST**- Jednostki Samorządu Terytorialnego;
8. **KPP** - Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
9. **MGOPS** – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
10. **MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
11. **NEET** - (ang. *not in employment, education or training*) – nazwa zjawiska socjologicznego i określana nią grupa społeczna, obejmująca młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu;
12. **NGO** - z języka angielskiego "non governmental organisations" - organizacje pozarządowe, struktury powstające w wyniku inicjatyw obywatelskich, odpowiadają na konkretne potrzeby czy aspiracje ludzi;
13. **NK** – „Niebieska Karta”;
14. **NZOZ** – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
15. **OHP** – Ochotniczy Hufiec Pracy;
16. **OPS** - Ośrodek Pomocy Społecznej;
17. **OREW** - Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy;
18. **PCO** - Państwowe Centrum Opieki;
19. **PCPR** - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
20. **PFRON** - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
21. **POIK** - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
22. **PPP** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
23. **Powiat** – Powiat Nowodworski;
24. **PUP** - Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
25. **PZERI** – Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów;
26. **PZN** - Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
27. **SOSW** – Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim;
28. **Strategia** - Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026;

29. **SWOT** - nazwa jednej z metod analizy strategicznej, akronim angielskich słów **S** (*Strengths*) – mocne strony, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony, **O** (*Opportunities*) – szanse; **T** (*Threats*) – zagrożenia;
30. **WTZ** - Warsztat Terapii Zajęciowej;
31. **ZI** - Zespół Interdyscyplinarny;
32. **ZUS** - Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
33. **ŻKS** – Żuławski Klub Seniora.

Wstęp

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest realnym i nieodzownym narzędziem kształtowania polityki społecznej Powiatu Nowodworskiego, zmierzającym do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej jego mieszkańców poprzez spójny, zintegrowany i długofalowy system działań zarówno profilaktycznych, jak i naprawczych. Dokument wskazuje i opisuje różnorodne potrzeby, oczekiwania najbardziej potrzebujących osób i grup społecznych, zamieszkujących na terenie powiatu ze szczególnym uwzględnieniem integracji, włączenia społecznego, czy wyrównywania szans rozwoju społecznego i kulturalnego zarówno osób starszych, jak i niepełnosprawnych, oraz zapobieganiu bezrobociu, marginalizacji i wykluczeniu.

Formy i metody pracy wskazane w dokumencie strategicznym ukierunkowano na kompleksowe wsparcie mieszkańców powiatu, poprawę sytuacji materialno-bytowej, ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

Zamysłem Strategii Powiatu Nowodworskiego stało się opracowanie i organizacja szeroko rozumianej pomocy społecznej związanej z występującymi problemami społecznymi mieszkańców zarówno w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy, jak również dotyczącej problematyki przemocy w rodzinie czy bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Profesjonalna forma aktywności instytucji społecznych przyczyni się do rozwoju wyspecjalizowanej pracy socjalnej i usług, m.in. poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii dla określonych potrzebujących wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych grup beneficjentów.

Odpowiedzialność za ten długofalowy proces spoczywa na wszystkich zainteresowanych stopniowym wdrażaniem wyznaczonych celów strategicznych, a więc nie tylko na przedstawicielach administracji samorządowej, instytucjach publicznych, organizacjach pozarządowych, ale również na samych mieszkańcach powiatu, którzy stają się gwarantem poprawy szeroko rozumianej kondycji lokalnej społeczności. Partnerska, skoordynowana współpraca, tworzenie lokalnych koalicji z organizacjami należącymi do różnych sektorów życia publicznego, np.: kościoły, związki wyznaniowe czy podmioty gospodarcze pozwolą na wykorzystanie ich potencjału do wspierania działań strategicznych wyrażonych efektywnością, skutecznością realizowanych przedsięwzięć ku zrównoważonemu rozwojowi polityki społecznej w powiecie. Niniejsza strategia jest dokumentem opisowym o charakterze planistycznym.

Misja Powiatu Nowodworskiego jest niezmienna i definiuje naczelne cele i kierunki działań polityki społecznej ujęte w strukturze strategicznej z zachowaniem hierarchii wprowadzanych zmian i działań pomocowych na rzecz społeczności Powiatu Nowodworskiego prowadzących do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych, wsparcia i integracji.

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Życie społeczne, polityczne i gospodarcze podlega ciągłym przemianom. Dynamika tych zmian zmusiła przedstawicieli samorządu lokalnego, środowiska pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych do wypracowania spójnego modelu pomocy społecznej dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Planowaniem strategicznym objęto zatem te obszary działań, które są odpowiedzią na rozpoznane potrzeby i zagrożenia występujące na terenie powiatu. Skoncentrowano się zatem na następujących i niezmiennych od kilku lat obszarach działań:

1. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku;
2. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia;
3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne; udrożnienie przepływu informacji);
4. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawieranie partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy);
5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu);
6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.

Realizacja założeń Strategii nie byłaby możliwa bez wdrożenia lokalnych programów. Są one niezbędnymi instrumentami w pracy nad współczesną polityką społeczną. Mają charakter profilaktyczny i naprawczy w odniesieniu do działań na rzecz niwelowania zjawisk i zachowań społecznie niepożądanych, występujących wśród lokalnej społeczności. Realizacja głównych przedsięwzięć skupiona jest na zapewnieniu konstruktywnego dialogu i partnerskiej współpracy podmiotów mających wpływ na poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu. Priorytetem skoordynowanych działań jawi się w szczególności przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom, bezrobociu oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

W 2021 roku obowiązywały następujące programy:

1. „Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021 - 2023”;
2. „Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2021”;
3. „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2021 w Powiecie Nowodworskim”;

4. „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”;
5. „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”;
6. „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2026”.

1. Monitoring i ewaluacja

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2026” jak każdy dokument planistyczny, zawierający rekomendacje w zakresie kontynuowania działań, podlega monitoringowi i ewaluacji, które dostarczają informacji o efektywności i skuteczności wdrażania przyjętych zapisów strategicznych. Okresowa weryfikacja zidentyfikowanych potrzeb i problemów społecznych, występujących na terenie powiatu jest niezbędna z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość społeczno-ekonomiczną, prawną czy polityczną kraju. Zważywszy, iż niniejsza Strategia opracowana została na dziesięcioletni okres obowiązywania, jawi się więc dokumentem otwartym, wymagającym systematycznego analizowania i monitorowania dotychczasowych osiągnięć.

Skoordynowana, wielosektorowa współpraca, determinacja wszystkich podmiotów uczestniczących i zaangażowanych w realizację Strategii pozwoli na tworzenie i rozwój optymalnych warunków życia ze szczególnym uwzględnieniem specyficznych i indywidualnych potrzeb lokalnej społeczności np.: integracji społecznej, rozwoju kulturalnego, społeczno- gospodarczego regionu oraz umożliwi podejmowanie działań zaradczych przy rozpoznanych problemach społecznych lokalnego środowiska np.: bezrobocie, przemoc, uzależnienia, czy niepełnosprawność osoby w rodzinie.

Aby proces wdrażania Strategii przebiegał prawidłowo i opierał się na systematycznej ocenie stopnia realizacji założonych przedsięwzięć, ich efektywności i skuteczności powołano koordynatora działań, związanych z opracowaniem i realizacją niniejszego dokumentu strategicznego. Funkcję koordynatora sprawuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, który nadzoruje nad sprawnym opracowaniem sprawozdania Strategii. Potwierdzeniem poziomu wdrożenia i realizacji poszczególnych celów i kierunków działań są pozyskane od grup środowiskowych, instytucji i organizacji współpracujących nad realizacją Strategii informacje statystyczne, które posłużą do dokonania obiektywnej oceny stopnia realizacji założeń i programów wskazanych w dokumencie strategicznym.

2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych

Sprawozdanie ze „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” przedstawia realizację zadań powiatu z zakresu polityki prorodzinnej, pomocy społecznej czy wspierania osób niepełnosprawnych. Jest dokumentem przedstawiającym wypracowane przez podmioty i jednostki działania oraz programy mające służyć poprawie szeroko rozumianej jakości życia lokalnej społeczności.

Działania ukierunkowano na wsparcie najbardziej potrzebujących osób i grup społecznych w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, kulturę, edukację, ochronę zdrowia, sytuację rodzin, dzieci i młodzieży, profilaktykę uzależnień, problematykę przemocy w rodzinie, sytuację seniorów i osób z niepełnosprawnością czy sytuację na lokalnym rynku pracy. Wielokierunkowy model pomocy oparty na wspieraniu działań prospołecznych, samopomocowych i wolontariatu, mające służyć między innymi poczuciu bezpieczeństwa, integracji mieszkańców, czy wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych i ich uczestnictwie w życiu społecznym.

Uznając za priorytet dążenie do zrównoważonego rozwoju Powiatu Nowodworskiego warto podkreślić, iż o stopniu zrealizowanych przedsięwzięć decyduje przede wszystkim: wzmocnienie potencjału ludzkiego w istniejących środowiskowych zasobach instytucjonalnych, zaangażowanie i mobilizacja organizacji społecznych, pozarządowych w podejmowanie działań naprawczych oraz pozyskiwanie rzetelnych danych statystycznych od podmiotów uczestniczących w realizacji zapisów dokumentu strategicznego.

Nadmienia się, iż ze względu na trwający stan zagrożenia epidemicznego w kraju, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim nie wystosował również w bieżącym roku sprawozdawczym zaproszeń na spotkanie w sprawie podsumowania dotychczasowych osiągnięć z realizacji „*Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026*” oraz wynikających z niej programów.

3. Część sprawozdawcza

CEL STRATEGICZNY 1	
Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy. 1.2. Wspieranie działalności POIK. 1.3. Wspieranie działań ZI przy OPS (procedura "Niebieskiej Karty"). 1.4. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy. 1.5. Inicjowanie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. 1.6. Korzystanie z oferty usług świadczonych przez PPP w zakresie pomocy i wsparcia uczniów dotkniętych przemocą. 1.7. Podnoszenie kompetencji zawodowych oraz doskonalenie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy - udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych. 1.8. Kontynuowanie współpracy z KPP. 1.9. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. 1.10. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych m. in. fundusze z Unii Europejskiej.

Społeczna świadomość i wrażliwość na zjawisko przemocy może być coraz większa ze względu na realizowanie działań informacyjnych, edukacyjnych oraz szkoleniowych przez jednostki organizacyjne miasta i gmin.

W roku 2021 można wyróżnić następujące działania, które wpisały się do celu strategicznego w zakresie podnoszenia świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy:

1. Udzielanie wsparcia, porad dla osób dotkniętych przemocą w postaci wsparcia psychologicznego, przekazywania informacji o prawach i uprawnieniach osoby pokrzywdzonej przemocą oraz poradnictwa socjalnego;
2. Praca pracowników socjalnych i asystentów rodziny z rodzinami, w których występuje problem związany z przemocą lub istnieje jego zagrożenie;
3. Zaangażowanie ośrodków pomocy społecznej, PCPR, POIK, KPP w coroczne obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstewem” poprzez rozpowszechnianie informacji na stronach internetowych oraz w formie plakatów, dotyczących możliwości skorzystania z pomocy w postaci porad psychologa oraz pracowników socjalnych, a także dyżury funkcjonariuszy policji, w trakcie których osoby pokrzywdzone przepięstewem mogły uzyskać niezbędne informacje oraz

- wsparcie;
4. Realizacja akcji profilaktycznej „Naprawdę#StopPrzemocy”, podczas której przeprowadzono 17 spotkań edukacyjnych z uczniami klas VI-VIII, oraz „Silniejszy nie znaczy mocniejszy”, dodatkowo ogłoszono konkursy plastyczne przypisane do obu kampanii;
  5. Rozpowszechnianie informacji, dotyczących ogólnopolskich kampani pn. „II Pomorski Tydzień Białej Wstążki”;
  6. Realizacja na poziomie lokalnym „Gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”;
  7. Promowanie profilaktyki zachowań przemocowych, porozumienia bez przemocy oraz właściwego reagowania na przemoc w środowisku szkolnym, rówieśniczym, społecznym i rodzinnym w programach wychowawczo-profilaktycznych sporządzanych przez placówki oświatowe;
  8. Organizowanie spotkań profilaktycznych przez KPP w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji i odpowiedzialności karnej za czyny karalne osób nieletnich;
  9. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki administracji samorządowej Powiatu (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe), zawierające informacje na temat zjawiska przemocy oraz miejsc, gdzie osoby uwikłane w przemoc mogą otrzymać wsparcie i pomoc. Dodatkowo publikacja na stronach internetowych oraz w social mediach informacji dotyczących form wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim został stworzony dla osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, spowodowanej przemocą, problemami alkoholowymi, uzależnieniami, trudnościami związanymi z rozwodem, a także dla osób pragnących rozwiązać problemy rodzinne. Poprzez działania specjalistów POIK osoby znajdujące się w kryzysie mogą odzyskać wewnętrzną równowagę psychiczną, kontrolę nad własnym życiem, a także pomoc w uzyskaniu właściwych form pomocy i leczenia. Kadre POIK tworzy trzech specjalistów: pracownik socjalny, psycholog oraz prawnik. Działalność POIK skoncentrowana jest na:

1. Udzielaniu wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, mediacyjnego oraz socjalnego osobom pozostającym w kryzysie oraz ofiarom przemocy;
2. Udzielaniu pomocy prawnej;
3. Natychmiastowym oddzieleniu ofiar przemocy od sprawcy oraz zapewnienie im bezpiecznego schronienia;
4. Działaniach profilaktycznych, polegających na propagowaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.

W 2021 roku z porad specjalistów POIK jednorazowo skorzystało **180** osób. W zakresie porad psychologicznych w statystyce POIK jednorazowo uwzględniono **39** osób, w zakresie porad prawnych **113** osób, natomiast w zakresie porad udzielonych przez

pracownika socjalnego – 28 osób. W wielu przypadkach konsultacje odbywały się chronicznie,

tzn. oferowana pomoc obejmowała porady wszystkich specjalistów z różną częstotliwością. W roku sprawozdawczym 2021 łączna liczba konsultacji w POIK wyniosła - 390. Najczęstsze problemy osób zgłaszających się o pomoc to m.in.: porady prawne, problemy emocjonalne, konflikt rodzinny, konflikt małżeński i problemy wychowawcze.

POIK zapewnia pomoc i schronienie dla osób doświadczających przemocy ze strony bliskich. Oferowana pomoc polega na udostępnieniu całodobowego schronienia oraz zapewnieniu potrzeb socjalno-bytowych przez okres do 72 godzin dla 4 osób. W roku sprawozdawczym 2021 żadna osoba z terenu powiatu nowodworskiego nie skorzystała ze schronienia w hostelu.

Elementem systemu oddziaływań zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie jest realizacja „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021* było PCPR oraz leżący w jego strukturach POIK.

Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podstawą teoretyczną programu opracowanego przez PCPR jest *The Duluth Model* - zaadoptowany do polskich warunków. Program składa się z dwóch części, a mianowicie z części korekcyjnej i edukacyjnej. Część edukacyjna ma za zadanie przekazanie szeroko pojętej wiedzy dotyczącej przemocy. Natomiast część korekcyjna koncentruje się na zdobyciu umiejętności niestosowania przemocy, treningu umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów. Podstawowym i niezbędnym kryterium kwalifikującym do udziału w programie jest bezsprzeczne przyznanie się przez kandydata do faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

W 2021 roku do POIK zostało skierowanych pięć osób do udziału w programie. Cztery osoby wyraziły zainteresowanie udziałem, jednakże ze względu na małą liczebność grupa nie została utworzona. Ostatecznie tylko dwie osoby zakwalifikowane do udziału w programie uczestniczyły w konsultacjach indywidualnych z psychologiem POIK i jedna z nich ukończyła program w grudniu 2021 roku.

Od roku 2019 uchwalony został Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, który stanowi utrwalenie zmian osiągniętych w wyniku udziału w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych. „*Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021*” stanowił uzupełnienie „*Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Powiecie Nowodworskim na rok 2021*”, dlatego też miał być on realizowany w odniesieniu do tych osób, które przejawiają konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, ponieważ ich uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych okazało się niewystarczające.

Program skierowany jest wyłącznie do osób, które wcześniej ukończyły Program

Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie. W roku 2021 tylko jedna osoba ukończyła program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, jednak program psychologiczno-terapeutyczny nie był realizowany w 2021 roku z uwagi na brak osób zainteresowanych udziałem.

ZI w myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej stanowią element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy. ZI, działające przy ośrodkach pomocy społecznej podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w ich skład wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także kuratorzy sądowi. ZI mają za zadanie diagnozować problemy, wynikające z przemocy w rodzinie, podejmować działania w środowisku, które zagrożone jest zjawiskiem przemocy oraz dokumentować wszystkie podjęte działania oraz ich efekty.

ZI powołują grupy robocze, które pracują bezpośrednio z rodzinami, w których przemoc występuje. Członkowie grup roboczych podejmują działania związane z przeciwdziałaniem przemocy poprzez opracowywanie indywidualnych planów pomocy oraz późniejszy ich monitoring. Poniższa tabela zawiera zestawienie dotyczące działalności

w 2021 roku ZI, funkcjonujących na terenie powiatu nowodworskiego, a dane w niej zawarte zostały przekazane przez ZI oraz ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu nowodworskiego.

Tabela 1 Dane dotyczące działalności ZI z terenu powiatu nowodworskiego w 2021 r.

Gmina	Liczba posiedzeń ZI	Liczba posiedzeń GR	Liczba wszczętych procedur NK
Krynica Morska	7	5	3
Nowy Dwór Gdański	4	103	25
Ostaszewo	4	25	19
Stegna	5	106	25
Sztutowo	4	13	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od ośrodków pomocy społecznej w powiecie.

W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Dworze Gdańskim pracuje psycholog, który udziela porad i przeprowadza interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łączna liczba udzielonych konsultacji psychologicznych w roku 2021 wynosiła **116** (w tym: 81 – kobiety, 35-mężczyźni), łączna liczba osób korzystających z konsultacji **38** (w tym: 25 – kobiety, 13-mężczyźni).

Miejskie lub Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działają na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład komisji wchodzi specjaliści różnych profesji: pracownik Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjant, lekarz, lekarz psychiatra, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, duchowny, pedagog itp.

Komisje udzielają również pomocy ofiarom przemocy, które są członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu. Pracownicy komisji udzielają wsparcia emocjonalnego osobom krzywdzonym, przekazują im informację o innych, specjalistycznych miejscach pomocy, motywują do korzystania z pomocy w celu wyjścia z sytuacji przemocy w rodzinie, informują w przypadku, gdy sprawca jest uzależniony od alkoholu o możliwości sądowego zobowiązania go do leczenia. Zatrudniony w Ośrodku Terapii i Uzależnień w Nowym Dworze Gdańskim psychoterapeuta, prowadził psychoterapię indywidualną i grupową dla osób uzależnionych od alkoholu. W sesjach psychoterapeutycznych uczestniczyło **126** kobiet i **564** mężczyzn.

W Krynicy Morskiej zapewnione jest poradnictwo specjalistyczno-terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych o łącznej liczbie godzin 607. Z konsultacji skorzystało **57** osób. Udzielono **288** godzin konsultacji.

Przewaga rodzin dysfunkcyjnych wymaga jedynie wsparcia i pomocy ze strony instytucji w realizacji swoich podstawowych funkcji, zwłaszcza opiekuńczo-wychowawczej. Instytucje podejmują działania w zakresie organizacji czasu wolnego dziecka, pomocy w nauce, rozwijaniu zainteresowań swoich podopiecznych, organizacji zajęć sportowych, rekreacyjnych, kulturalno-edukacyjnych.

Na terenie gminy Stegna funkcjonują 4 świetlice profilaktyczne, które wspierają rodziny przy prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku. W ramach realizacji Projektu Stop wykluczeniu! – Rozwój usług na terenie Gminy Stegna zostały utworzone trzy placówki wsparcia dziennego „Klub Emp@tia”, które znajdują się w miejscowościach: Tujsk, Nowotna oraz Bronowo. Dodatkowo zaplanowano na rok 2022 otwarcie placówki wsparcia dziennego w Drewnicy.

Zajęcia w świetlicy profilaktycznej w Nowym Dworze Gdańskim od dnia 13 marca 2020 roku zostały zawieszono z uwagi na przeciwdziałanie rozpowszechniania się wirusa COVID-19.

Na terenie Powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, której specjaliści (pedagodzy oraz psycholodzy) świadczą usługi w zakresie pomocy i wsparcia dla uczniów. Podczas przeprowadzanych indywidualnych konsultacji pojawiły się tematy takie jak: podejrzenie popełnienia przestępstwa, bunt, zachowania agresywne, samookaleczenie się oraz nękanie rówieśnicze. W ubiegłych latach PPP prowadziła różnego rodzaju warsztaty i prelekcje w szkołach, jednak z uwagi na pandemię i zamknięcie placówek dydaktycznych takie zajęcia w roku 2021 nie odbywały się.

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim daje możliwość skorzystania mieszkańcom powiatu ze specjalistycznej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Oprócz umiejętności potrzebnych do skutecznej interwencji specjaliści poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach rozwijają wiedzę na temat specyfiki kryzysów, edukację, szkolenia, konsultacje i inne formy zwiększania kompetencji zawodowych.

W 2021 roku, mimo panujących warunków zagrożenia epidemicznego pracownicy jednostek organizacyjnych działających na terenie Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach, w dużej mierze w formie on-line, m.in.:

1. „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” - 18 Ogólnopolska konferencja;
2. „Masz prawo do...” – Ogólnopolska konferencja;
3. „Strategie wspierające pracę z osobami uzależnionymi lub uwikłanymi w przemoc- dialog motywujący i model osobowości według Dilta” - Seminarium warsztatowe;
4. „Konsultant Kryzysowy. Pierwsza pomoc psychologiczna w kryzysie. Poziom I” – Kurs;
5. „Głos i rola mężczyzn w systemie przeciwdziałania przemocy mężczyzn wobec kobiet” – panel dyskusyjny;
6. Szkolenia z zakresu Procedury Niebieskie Karty: „Procedura Niebieskie Karty, najnowsze zmiany, aspekty praktyczne i problematyczne w procedurze NK”;
7. Superwizje zespołowe pracowników służb społecznych.

W placówkach oświatowych odbywały się zajęcia z pedagogiem, mające na celu minimalizowanie przemocy w środowisku rówieśniczym. Dodatkowo szkoły brały udział w różnego rodzaju projektach edukacyjnych, a także prowadziły mediacje stron będących w konflikcie.

Zmniejszanie ryzyka przemocy w rodzinie, szkole i środowisku jest również zadaniem należącym do realizacji przez specjalistów Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim. Funkcjonariusze KPP w roku 2021 przeprowadzili 41 spotkań edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji odpowiedzialności karnej za czyny karalne osób nieletnich (liczba uczestników 997) oraz 17 spotkań - indywidualnych rozmów z rodzicami oraz rozmów dyscyplinujących z młodzieżą. Specjaliści KPP pełnili dyżury podczas corocznej ogólnopolskiej kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”, w trakcie których osoby pokrzywdzone przestępstwem mogły uzyskać niezbędne informacje i pomoc.

Z pewnością podstawowym rodzajem pomocy adresowanym do ofiar przemocy w rodzinie jest interwencja kryzysowa. Interwencja w rodzinie z problemem przemocy zawsze daje szansę zatrzymania destrukcji, którą wprowadza sprawca. Stwarza możliwości dla ofiary i pozostałych członków rodziny, znalezienia oparcia, pomocy. Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy to zbiór oddziaływań (porad, konsultacji i zajęć grupowych), które mają na celu wsparcie ofiary w skutecznym zatrzymaniu przemocy. Chodzi o objęcie osoby lub osób kompleksową pomocą: psychologiczną, prawną, socjalną. Trzeba podkreślić, że specjaliści zajmujący się zatrzymywaniem przemocy w rodzinie spełniają bardzo ważną funkcję w udzielaniu kompleksowej pomocy i wsparcia, ponieważ przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym - niezbędne jest w jej przeciwdziałaniu łączenie kompetencji instytucjonalnych i osobistych.

CEL STRATEGICZNY 2

Uzależnienia

- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

Kierunki działań	<p>2.1. Organizowanie kampanii informacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców Powiatu dotyczących uzależnień.</p> <p>2.2. Tworzenie grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny.</p> <p>2.3. Promowanie działalności punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych oraz inicjowanie powstawania nowych.</p> <p>2.4. Wspieranie działalności Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej na terenie Powiatu.</p> <p>2.5. Zwiększanie dostępności osób uzależnionych do korzystania z usług medycznych oraz specjalistów terapeutycznych.</p> <p>2.6. Inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy na stanowisko psychologa na terenie każdej gminy oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.</p> <p>2.7. Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz rozszerzanie ich ofert.</p> <p>2.8. Dążenie do pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz środków finansowych pozabudżetowych.</p>
-------------------------	--

W profilaktyce przeciwdziałania uzależnieniom istotne znaczenie mają nie tylko systematyczne i pogłębione zajęcia z młodzieżą, rodzicami, nauczycielami, ale również profilaktyka w postaci prowadzenia kampanii społecznych skierowanych do ściśle określonych grup i środowisk społecznych albo do tzw. szerokiej opinii publicznej.

W Powiecie Nowodworskim poszczególne jednostki organizacyjne gmin i miast w 2021 roku przeprowadziły kampanie informacyjno-profilaktyczne, zajęcia psychoedukacyjne i warsztatowe, prelekcje oraz spektakle profilaktyczne organizowane w placówkach oświatowych. Działania, które wpisały się w powyższy cel strategiczny w 2021 roku, to m.in.:

1. Prowadzenie zajęć terapeutycznych;
2. Zorganizowanie 7 spotkań warsztatowych na terenach wiejskich pt. „Warsztatowe Tournee z Wesołym Cyrkiem Pana Pedro”;
3. Zorganizowanie kampanii społecznych z zakresu profilaktyki uzależnień, np. „Przeciw pijanym kierowcom”, „Zdrowy aktywny senior”, „Narkotyki kradną życie”, „Prawda o alkoholu, co powinieneś wiedzieć”, „Ogranicz dostępność alkoholu”, „Bezpieczne wakacje – wolne od narkotyków, dopalaczy i innych uzależnień oraz od przemocy”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna rodzina”;

4. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki samorządowe (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia), zawierające informacje na temat rodzajów uzależnień, działań profilaktycznych w zakresie uzależnień oraz miejsc, do których osoby uzależnione oraz ich najbliżsi mogą się zgłosić, aby otrzymać pomoc i wsparcie;
5. Konsultacje i poradnictwo psychologiczne finansowane z Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii;
6. Stały monitoring i diagnoza środowisk dotkniętych problemem uzależnień;
7. Sfinansowanie indywidualnych specjalistycznych programów socjoterapeutycznych i kinezyterapię dla dzieci z grup ryzyka dla rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym, poradnik profilaktyczny pn. „Jak uchronić dziecko od alkoholu i nikotyny”, „Jak uchronić dziecko od środowiska narkotycznego” oraz pakiet multimedialny kampanii „W domu i poza domem. Bezpiecznie nie znaczy nudno”;
8. Zorganizowano szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych „Zakup kontrolowany”, a także szkolenie w 25 punktach sprzedaży na terenie Gminy Krynica Morska „Tajemniczy klient”;
9. Organizowanie w szkołach akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego trybu życia oraz organizacja dnia sportu.

Działania KPP w roku 2021 w zakresie uzależnień przedstawiały się następująco:

1. Ujawnione wykroczenia przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi – 484;
2. Nałożone mandaty karne przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – 261;
3. Doprowadzenie osób do wytrzeźwienia – 115;
4. Przeprowadzenie spotkań profilaktycznych o tematyce przeciwdziałania narkomanii i skutkom używania dopalaczy – 13.

Na potrzeby mieszkańców Powiatu funkcjonuje Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim. Obie placówki świadczą wyspecjalizowaną pomoc przez wykwalifikowanych i doświadczonych specjalistów terapii uzależnień, psychiatrii i psychologii.

W gminach, mieszczących się w obrębie Powiatu Nowodworskiego, przy urzędach gminy funkcjonują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, do których kierowane są osoby uzależnione od alkoholu. GKRPA podejmują wszelkie działania profilaktyczne, które mają na celu przekonać osoby uzależnione do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. Zdarzają się przypadki, gdy osoby uzależnione nie chcą podjąć dobrowolnego leczenia odwykowego, wówczas kierowane są do punktów konsultacyjnych, gdzie zatrudnieni tam terapeuci ukierunkowują swoją działalność w niesieniu pomocy osobom uzależnionym, rodzinom uzależnionych i ich dzieciom.

Na terenie powiatu nowodworskiego, w każdej gminie działają punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych. Zatrudnieni tam terapeuci kierują swoją uwagę na niesienie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym, rodzinom tych osób oraz ich dzieciom o zróżnicowanych godzinach przyjęć. Pomoc oferowana w punktach jest bezpłatna.

Grupy wsparcia, kluby Anonimowych Alkoholików czy też kluby abstynenckie są pewnego rodzaju ruchem samopomocowym. Ich nadrzędnym celem jest pomoc samym sobie w kręgu osób dotkniętych takim samym problemem. Cele grupy samopomocowej ustalają sami jej uczestnicy i w każdym momencie mogą je zmieniać. Uczestnicy również sami ustalają jak często chcą się spotykać. Dla wielu osób uzyskanie pomocy profesjonalistów to dopiero połowa drogi do rozwiązania własnych problemów. Uczestnicy grup mogą liczyć na zrozumienie u ludzi, którzy mają podobne doświadczenia. To są miejsca gdzie mogą przychodzić wszyscy członkowie rodziny, aby m.in. uczyć się funkcjonować w nowej, trzeźwej rzeczywistości.

Na terenie Powiatu w 2021 roku działał Klub Abstynenta w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Drzymały 4 oraz grupa AA w Stegnie.

Poruszając się w obszarze działań zapobiegających uzależnieniom poprzez profilaktykę i terapię należy wskazać dostępność do konsultacji psychologicznych oraz specjalistów terapeutycznych jako istotny element systemu przeciwdziałania i leczenia uzależnień.

Pomoc psychologiczną mieszkańcy Powiatu mogą otrzymać w:

1. Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
2. Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego;
3. Poradni Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim.

Znajdujące się w Powiecie świetlice stanowią ważny element w systemie profilaktyki uzależnień i zjawisk dysfunkcyjnych, jakie występują w rodzinach. Możemy wyróżnić: świetlice wiejskie, profilaktyczne, socjoterapeutyczne i opiekuńcze, w których podejmowane są działania opiekuńczo-wychowawcze oraz terapeutyczne. Pełnią one funkcję wspierającą dla rodzin dysfunkcyjnych w postaci sprawowania podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, głównie poprzez pomoc dzieciom, których rodzice nie są w stanie zapewnić odpowiedniej opieki w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Zajęcia prowadzone w tego typu placówkach zmierzają do rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci, kształtowania zasad współżycia społecznego oraz właściwego stosunku do pracy. Dodatkowo podejmowana jest współpraca z rodzinami wychowanków, której celem jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi. Pobyt w świetlicy jest dobrowolny i nieodpłatny.

Na terenie powiatu nowodworskiego znajduje się ogółem 10 świetlic, które w różnym zakresie oraz na różnym poziomie realizują działania, wpisujące się do profilaktyki uzależnień. Świetlice w dużej mierze podejmują współpracę z GKRPA oraz placówkami oświatowymi.

Ze względu na panującą sytuację zarówno w kraju jak i na świecie, wywołaną poprzez wirusa SARS-CoV-2, zajęcia w 2021 roku pozostały zawieszane do

odwołania.

Tabela 2 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2021 r.

Miasto/Gmina	Liczba świetlic
Krynica Morska	1
Nowy Dwór Gdański	2
Ostaszewo	0
Stegna	4
Sztutowo	3

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Dzięki wielowymiarowym, interdyscyplinarnym, skoordynowanym i połączonym działaniom instytucji i organizacji pozarządowych możliwa jest efektywna profilaktyka oraz podejmowanie prób rozwiązywania problemów dotyczących uzależnienia w Powiecie. Bardzo ważnym aspektem działań profilaktycznych jest zbudowanie systemu oddziaływań, który opiera się w głównej mierze o profesjonalizm i skuteczny przepływ informacji podmiotów, które mają za zadanie zapobiegać uzależnieniom i wspierać osoby uzależnione w leczeniu.

CEL STRATEGICZNY 3

Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udroźnienie przepływu informacji)

Kierunki działań	<p>3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne.</p> <p>3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.3. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie Powiatu.</p> <p>3.4. Dostosowanie i modernizacja istniejących placówek wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym do obowiązujących standardów, w tym likwidacja barier architektonicznych.</p> <p>3.5. Utworzenie bazy wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych - Dziennego Domu Pobytu.</p> <p>3.6. Stworzenie warunków do utworzenia Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.</p> <p>3.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>3.8. Promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.</p> <p>3.9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia ze środków PFRON.</p> <p>3.10. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz „wyrównywania szans” osób niepełnosprawnych, w tym pozyskiwanych ze środków PFRON.</p> <p>3.11. Promowanie i wspieranie działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego.</p> <p>3.12. Organizowanie akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.13. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów.</p>
-------------------------	--

Wprowadzanie kompleksowych zmian w obrębie problematyki społecznej zgodnie z celami i założeniami wypracowanymi przez podmioty zaangażowane w realizację dokumentu strategicznego ściśle ukierunkowano na współpracę w obszarze działań przedstawicieli publicznych instytucji samorządu lokalnego, stowarzyszeń czy organizacji społecznych, ku rozwiązywaniu problemów społecznych. Działania owe mają zmienić i poprawić standard życia nie tylko grup marginalizowanych czy potrzebujących wsparcia, ale wszystkich zamieszkujących Powiat Nowodworski.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026” całościowo wpisuje się w realizację powyższego celu strategicznego. Powielanie jednak treści, które przenikają się i uzupełniają we wszystkich rozpatrywanych aspektach niniejszego dokumentu jest bezcelowym działaniem. Założenia, jakie zostały wdrożone a związane z niniejszym programem zostały szczegółowo omówione w dalszej części dokumentu, tj. przy analizie oceny realizacji zadań przytoczonego programu.

Miasto Krynica Morska, jak co roku, podjęła działania w obszarze lokalnej integracji społecznej. Infrastruktura miasta pozwoliła uczcić wiele wydarzeń ważnych dla mieszkańców i zorganizować spotkania zarówno w plenerze jak i w przystosowanych do tego zasobach lokalowych. Warto podkreślić, iż od marca 2020 roku w trosce o wspólne bezpieczeństwo zarówno mieszkańców, jak i gości odwiedzających miasto oraz zgodnie z obowiązującymi zaleceniami dotyczącymi zagrożenia epidemicznego w kraju i na świecie, organizacja niektórych wydarzeń kulturowych została wstrzymana bądź ograniczona i realizowana za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Realizacja zadań odbywała się między innymi poprzez:

- a) zaplanowanie środków w budżecie miasta dla organizacji pozarządowych,
- b) współpracę jednostek podległych Urzędowi Miasta ze stowarzyszeniami i fundacjami w realizację ważnych zadań w obszarze zdrowia, sportu, profilaktyki uzależnień, edukacji, kultury, w tym podawanie do publicznej wiadomości informacji o spotkaniach, naborach do projektów, możliwościach finansowania działalności organizacji NGO,
- c) przekazywanie ważnych informacji, poprzez stronę internetową,
- d) działanie Młodzieżowej Rady Miasta,
- e) organizację wydarzeń i imprez społecznych wspieranych i promowanych przez partnerów na rzecz aktywności mieszkańców i rozwoju Miasta (Rada Rodziców, Miejska Biblioteka Publiczna, Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, Stowarzyszenie Miłośników Krynicy Morskiej, Fundacja Mierzeja 2200, Fundacja Morze Inspiracji, Lokalna Organizacja Turystyczna, Ochotnicza Straż Pożarna).

W 2021 roku zrealizowanymi przedsięwzięciami oraz wydarzeniami kulturalnymi były, między innymi:

- a) wspólne świętowanie sylwestra na skwerze w centrum miasta,
- b) udział i zaangażowanie w akcję Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- c) działanie ogólnodostępnego Centrum Rekreacji wyposażonego w boisko, plac zabaw, kort, siłownię na powietrzu, trampoliny,
- d) działanie Fundacji Mierzeja 2020 organizującej i promującej lokalne formy aktywnego spędzania wolnego czasu;
- e) organizowanie imprez o charakterze plenerowym, zabawowym i sportowym dla mieszkańców, zwłaszcza rodzin z dziećmi np.: żeglarskich;
- f) prowadzenie cyklicznych spotkań, zajęć, warsztatów itp. dla osób z różnych grup wiekowych, np.: konkursy i quizy literackie, plastyczne, zajęcia tematyczne z książką i komputerem, pogadanki, zajęcia taneczno- ruchowe dla dzieci

i młodzieży, joga dla dorosłych, gimnastyka dla seniorów, lekcje biblioteczne, słuchowiska, spotkania autorskie, spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, głośne czytanie, wizyty z książką w krynickim przedszkolu i zerówce, szkolenia komputerowe dla różnych grup wiekowych, zajęcia z dziećmi 0-3 lat projekt „Mała książka-wielki człowiek”, udział w Ogólnopolskich Akcjach: „Narodowym czytaniu”, „Nocy bibliotek”, „Tygodniu Bibliotek”,

- g) prowadzenie „Kalendarza Imprez” umieszczonego na stronie internetowej miasta, promowany w mediach społecznościowych (w okresie sezonu letniego drukowany w formie plakatu),
- h) publikowanie informacji o ważnych uroczystościach, spotkaniach i zaproszeniach na stronie internetowej oraz gablotach Urzędu Miasta,
- i) organizowanie spotkań Burmistrza i Rady Miasta z mieszkańcami, na których poruszano problematykę dotyczącą życia mieszkańców w ważnych kwestiach, takich jak np. przekop Mierzei Wiślanej,
- j) uhonorowanie jubilatów z okazji wieloletniego pożycia małżeńskiego.

Warto podkreślić, iż wiele przeprowadzonych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych było ukierunkowanych na integrację społeczną i zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów.

1. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji seniorów miało wyraz w:
  - a) organizowaniu wyjazdów integracyjnych dla seniorów przez Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
  - b) bieżącym informowaniu seniorów o aktualnej ofercie kulturalnej i sportowej przez UM i MBP w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej,
  - c) działalności Terenowego Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów- organizacja Dnia Kobiet, aktywne uczestnictwo w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy,
2. W zakresie rozszerzania oferty wsparcia dla osób starszych w 2021 roku znalazło miejsce:
  - a) udzielanie informacji do Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów o możliwości korzystania z usług opiekuńczych, diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, niemających wsparcia ze strony rodziny,
  - b) świadczenie usług opiekuńczych przez opiekunki Ośrodka Pomocy Społecznej- 5518 godzin dla 33 osób, kontynuowanie programu „opieka 75+”,
3. Współpraca z instytucjami rynku pracy tj. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim oraz Zakładami Pracy Chronionej zatrudniających osoby z niepełnosprawnością w celu aktywizacji zawodowej klientów pomocy społecznej,
4. Współpraca z Bankiem Żywności w Elblągu w ramach programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 dostarczano żywność dla najuboższych rodzin,
5. Współpraca z Fundacją Strefa Mocy ze Sztutowa w ramach akcji „PAJACYK” dożywianie ok. 20 dzieci ze Szkoły Podstawowej w Krynicy Morskiej.
6. Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem w Gdańsku w zakresie dystrybucji odzieży i obuwia dla potrzebujących, a w szczególności dla osób bezdomnych

w okresie zimy.

7. Współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Krynicy Morskiej w ramach pomocy w dowozie produktów żywnościowych dla podopiecznych ośrodków pomocy społecznych, niezbędnym transporcie do placówek medycznych, na szczepienia przeciwko COVID 19 itp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie w 2021 roku nadal prowadził szeroko rozumianą współpracę z placówkami oświatowymi i kuratorami oraz PCPR, placówkami opieki zdrowotnej oraz Sądem Rejonowym w Malborku i innymi instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie. Według uzyskanych informacji w 2021 roku w GOPS Stegna zatrudniony był 1 asystent rodziny, który objął pomocą i wsparciem 13 rodzin. W ramach podejmowanych działań asystent kontynuował oraz pełnił funkcje wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno- monitorującego, opiekuńczego, doradczego, mediacyjnego, wychowawczego, motywująco-aktywizującego do działań rodzin w ich biologicznym środowisku. Zakres zadań asystenta obejmował cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, pracę z dziećmi oraz działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnego warsztatu pracy.

Do działań podejmowanych przez pracowników GOPS w Stegnie należało:

1. Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji i umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez stosowaną edukację w zakresie kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich, wspólnym organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, stawiania wymagań oraz granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród.;
2. Udzielanie wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów socjalno-bytowych rodzin;
3. Udzielanie pomocy w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych dzieci i rodziców, poprzez wdrażanie edukacji w zakresie poprawy i ochrony zdrowia, profilaktyka i leczenie COVID-19;
4. Zachęcanie do aktywizacji zawodowej, zdobywania nowych umiejętności kompetencji na rynku pracy oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
5. Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w imprezach okolicznościowych swoich dzieci organizowanych na terenie placówek oświatowych, tj. pomoc przy przygotowaniu strojów, pomoc przy nauce ról na przedstawienia itp.;
6. Systematyczna współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami, monitorując na bieżąco postępy w nauce i problemy wychowawcze dzieci;
7. Informowanie osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i uprawnieniach;
8. Informowanie o pomocy w formie schronienia tymczasowego w placówkach dla osób bezdomnych;
9. Zachęcanie do korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej;
10. Motywowanie rodziców i dzieci do zmian postaw życiowych, do korzystania z poradnictwa rodzinnego, do udziału w terapii uzależnień i w szkołach dla rodziców, doskonalących umiejętności wychowawcze itp.;

Na terenie gminy Stegna w celu organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży w ramach projektu „Stop wykluczeniu!-Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Stegna” zostały utworzone trzy placówki wsparcia dziennego „Klub Emp@tia”, znajdujące się w miejscowościach: Tujsk, Nowotna oraz Bronowo. W placówkach zajęcia odbywają się zgodnie z programem, a formy pracy i zajęć są następujące: pomoc w odrabianiu prac domowych, głośne czytanie literatury dziecięcej, zajęcia plastyczno- techniczne, gry stolikowe, łamigłówki i układanki, ćwiczenia relaksacyjne, zabawy ruchowe, prace porządkowe i dekoracyjne oraz pogadanki na tematy interesujące i poruszane przez dzieci. Ponadto, dzieci w ramach organizowanych zajęć uczestniczyły w 2021 roku w wycieczkach do Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku, Centrum Nauki Hevelianum w Gdańsku, Parku Oliwskiego w Gdańsku oraz do Parku Astronomicznego, Planetarium, Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. Ponadto, środki finansowe, które zostały pozyskane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na realizację niniejszego projektu pozwoliły również na objęcie szkoleniami opiekunów osób niepełnosprawnych oraz opiekunek środowiskowych, realizację usług opiekuńczych i utworzenie trzech Klubów Seniora. Wsparciem objęto około 150 osób.

W 2021 roku również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie realizował zadania ujęte w wieloletnich programach, a znajdujące się w niniejszym dokumencie strategicznym z zakresu wspierania rodziny. Działania, tak jak w roku ubiegłym podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej i kulturowej. Działania podejmowane były przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny przy współpracy i zaangażowaniu przedstawicieli placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji oraz instytucji, działających na rzecz rodziny (kuratorzy rodzinni i społeczni, GKRPA, ZI, PCPR). W 2021 roku na terenie gminy Sztutowo umieszczono w pieczy zastępczej 1 dziecko. Ogółem gmina Sztutowo ponosi koszty utrzymania pięciorga dzieci, przebywających w pieczy zastępczej. Czwooro przebywało w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej, tj. placówce opiekuńczo-wychowawczej a jedno dziecko w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Całkowity koszt jaki poniesiono na powyższy cel wyniósł w okresie sprawozdawczym 58.276,99 zł. Pracownicy socjalni i asystent rodziny GOPS w Sztutowie uczestniczył w spotkaniach online, dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Ponadto, z uwagi na trudności wynikające z braków kadrowych ośrodka oraz stanu epidemicznego w kraju SARS-COV-2 oferowano kontakt telefoniczny i udzielano pisemnych informacji w sprawach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Na terenie gminy Sztutowo nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Funkcjonowały natomiast 3 świetlice opiekuńczo- wychowawcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie, a finansowane z budżetu gminy i Gminnej

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Asystent rodziny współpracował łącznie z 7 rodzinami, a jego praca skoncentrowana była przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin czy prowadzenia gospodarstwa domowego.

Na terenie gminy Ostaszewo funkcjonowało w 2021 roku koło gospodyń wiejskich, klub emerytów i rencistów, zespół „Żuławianki”. Organizowano imprezy okolicznościowe, szkolenia dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz festyny, które wpływały na integrację społeczności lokalnej.

Warto wspomnieć o promowaniu aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez nawiązanie współpracy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim ze Stowarzyszeniem Pomorskie Centrum Terapeutyczno Prawne INTERIOS w celu realizacji **unijnego projektu „Kompleksowy program potraumatycznej aktywizacji społeczno-zawodowej”**, w którym pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną polegającą na rozpowszechnianiu informacji oraz motywowaniu do wzięcia udziału w projekcie przez niepracujące osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności z gminy Nowy Dwór Gdański; w ramach projektu osobom zakwalifikowanym do udziału oferowano darmowe krótkoterminowe wsparcie psychoterapeutyczne. Udział w projekcie wzięły 2 osoby objęte wsparciem MGOPS.

Realizacja przez MGOPS **Programu „Wspieraj seniora” edycja 2021**, skierowanego do osób starszych, zamieszkujących na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański, które niejednokrotnie w czasie trwania pandemii COVID-19 pozbawione zostały możliwości pomocy ze strony rodziny, bądź sąsiadów w zabezpieczeniu ich w niezbędne artykuły podstawowej potrzeby, tj.: artykuły spożywcze, środki higieny osobistej oraz wprowadzanie domowych zwierząt.

MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim w ramach Programu „Wspieraj seniora” edycja 2021 udzielił wsparcia 6 seniorom oraz osobom poniżej 70 roku życia, którzy w związku z zagrożeniem zakażenia Covid-19, nałożoną kwarantanną, bądź izolacją pozostali bez możliwości realizacji we własnym zakresie niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzin.

Główne działania Stowarzyszenia „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim były ukierunkowane na rehabilitację osób niepełnosprawnych w zakresie prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Realizację zadań określonych w Strategii w 2021 roku można ująć w następujących punktach:

1. Prowadzenie i wspieranie działalności WTZ;
2. Likwidacja barier architektonicznych w placówce WTZ;
3. Poprawa stanu technicznego oraz wyglądu estetycznego w pracowniach WTZ;
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym w wypełnianiu wniosków kierowanych do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
5. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych;
6. Przekazywanie informacji na temat usług medycznych i rehabilitacyjnych;

7. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego;
8. Prowadzenie doradztwa, poradnictwa oraz wsparcia psychologicznego w kwestii niepełnosprawności dla uczestników WTZ i ich rodzin;
9. Współpraca z PUP w Nowym Dworze Gdańskim w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
10. Współpraca z potencjalnymi pracodawcami;
11. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
12. Organizowanie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej;
13. Współpraca ze SOS- W, MOPS, GOPS w zakresie osób niepełnosprawnych chętnych do uczestnictwa w terapii zajęciowej;
14. Pozyskiwanie środków finansowych z Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim na wycieczki oraz rehabilitację społeczną uczestników WTZ;
15. Współpraca z PCPR w ramach wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego adekwatnie do indywidualnych potrzeb;
16. Udostępnienie środka transportu do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim do szkoły;
17. Organizacja szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla kadry WTZ z uwzględnieniem pracy z osobami niepełnosprawnymi;
18. Integracja ze środowiskami osób sprawnych;
19. Prowadzenie działań informacyjno-szkoleniowych ze względu na stan epidemiczny w kraju SARS-COV-2.

Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie podjęło również w 2021 roku działania w kierunku:

1. Promowania idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie powiatu- zachęcanie do udziału w imprezach organizowanych przez stowarzyszenie;
2. Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i podejmowania inicjatywy przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i organizowania wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników (organizowanie spotkań integracyjnych z uczestnikami WTZ, udział w imprezach organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim);
3. Rozwoju pracy socjalnej i dążenia do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi, młodzieżą szkolną, osobami pełnosprawnymi - likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych (udział w imprezach organizowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marzęcinie, wyjścia na halę sportową, udział w zawodach, organizacja zajęć integracyjnych dla dzieci z Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w WTZ);
4. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia, tj. np. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wspieranie osób niepełnosprawnych

w ramach zadań powiatu finansowych ze środków PFRON poprzez dofinansowanie:

- a) w zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, (pomoc w wypełnianiu druków na zaopatrzenie ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny),
  - b) do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,
  - c) do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (organizacja wyjazdów do kina, teatru, zawody sportowe, wycieczki piesze).
5. Promowania i wspierania działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego poprzez udział w imprezach okolicznościowych czy wystawach prac artystycznych;
  6. Organizowania akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w biegach i zawodach sportowych.

W ramach działalności Samorządu Uczniowskiego, uczniowie Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim nadal współpracowali w 2021 roku z Zakładem Opiekuńczo Leczniczym w Nowym Dworze Gdańskim. Młodzież przedstawiła w formie online bożonarodzeniowe jasełka, śpiewała kolędy oraz czytała seniorom dzieła literackie. Poprzez organizację zajęć integracyjno-adaptacyjnych dążono do integracji uczniów niepełnosprawnych z rówieśnikami z klasy. Wspólny udział w akcji „Światowy dzień tolerancji” organizowany na terenie szkoły pozwolił na kształtowanie się postaw szacunku, zrozumienia i empatii dla osób niepełnosprawnych oraz integrację uczniów. W ramach wolontariatu szkolnego zorganizowano dwie akcje charytatywne dla rodzin potrzebujących. Opieką objęto 6 rodzin. Przeprowadzono dwie akcje charytatywne dla chorego Antosia mieszkańca z terenu powiatu nowodworskiego. Uczniowie przygotowali ozdoby świąteczne, które zostały wystawione na licytację. Otrzymaną kwotę przekazano na rehabilitację chłopca.

Przytoczone powyżej przykłady są w sposób zasadniczy dowodem na to, iż współpraca instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych wpływała na podjęte działania wspólnotowe podmiotów zaangażowanych w poprawę jakości życia mieszkańców i znalazła odzwierciedlenie w podnoszeniu świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim.

CEL STRATEGICZNY 4

**Minimalizowanie skutków bezrobocia
(zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia
ustawicznego
i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku
pracy)**

Kierunki działań	4.1. Aktywizacja lokalnego rynku pracy - wspieranie działań na rzecz minimalizowania skutków bezrobocia. 4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 4.3. Promowanie przedsiębiorczości.
-------------------------	---

Bezrobocie jest zjawiskiem społeczno-gospodarczym, polegającym na tym, że pewien odsetek ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia pozostaje z różnych powodów bez pracy. Bezrobotny jest więc osobą nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy).

W ramach prowadzonej przez państwo polityki rynku pracy rozróżnia się dwa typy programów walki z bezrobociem:

1. Programy pasywne, które pełnią funkcje osłonowe (zasiłki); pasywne formy walki z bezrobociem nie likwidują bezrobocia, lecz zapewniają osobie bezrobotnej dochody na poziomie minimalnej egzystencji;
2. Programy aktywne, zmierzające do łagodzenia skutków bezrobocia przez aktywizację bezrobotnych oraz zwiększanie ich szans na uzyskanie normalnej pracy.

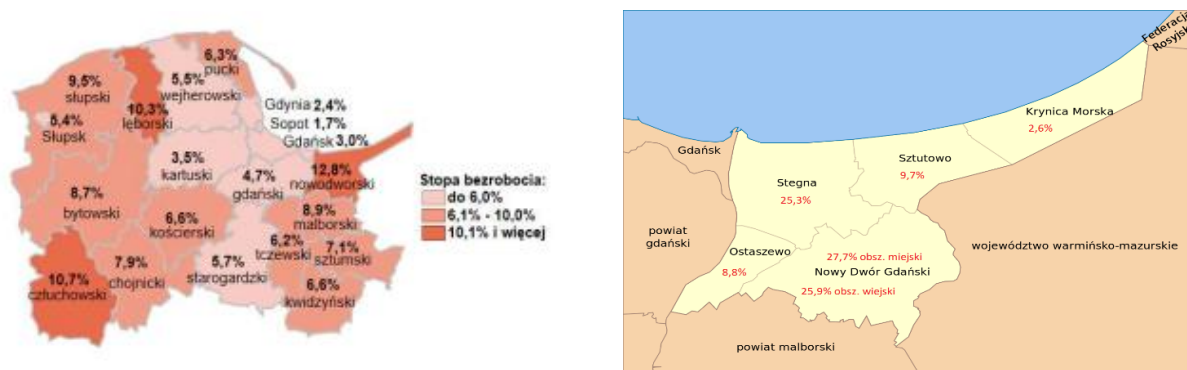
Aktywne formy walki z bezrobociem docelowo mają służyć poprawie sytuacji na rynku pracy. Zaliczamy do nich, takie instrumenty jak:

- a) przekwalifikowania oraz szkolenia dla bezrobotnych, które umożliwiają zdobycie nowych umiejętności oraz podtrzymanie aktywności zawodowej,
- b) pożyczki dla zakładów pracy oraz osób bezrobotnych udzielane w celu utworzenia własnej działalności gospodarczej oraz stworzenia nowych miejsc pracy,
- c) finansowanie zatrudnienia absolwentów, np. staże,
- d) roboty publiczne jako prace na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego, które umożliwiają podtrzymanie aktywności zawodowej,
- e) prace interwencyjne jako forma zatrudnienia subsydiowanego, pozwalająca na utworzenie stanowiska pracy przy niskich nakładach finansowych ze strony pracodawcy,
- f) specjalne programy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- g) świadczenie usług pośrednictwa pracy.

Ważną rolę w organizacji tych działań odgrywiają instytucje rynku pracy, które realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Na terenie powiatu nowodworskiego działania w ww. zakresie realizują, takie instytucje rynku pracy jak: PUP oraz OHP.

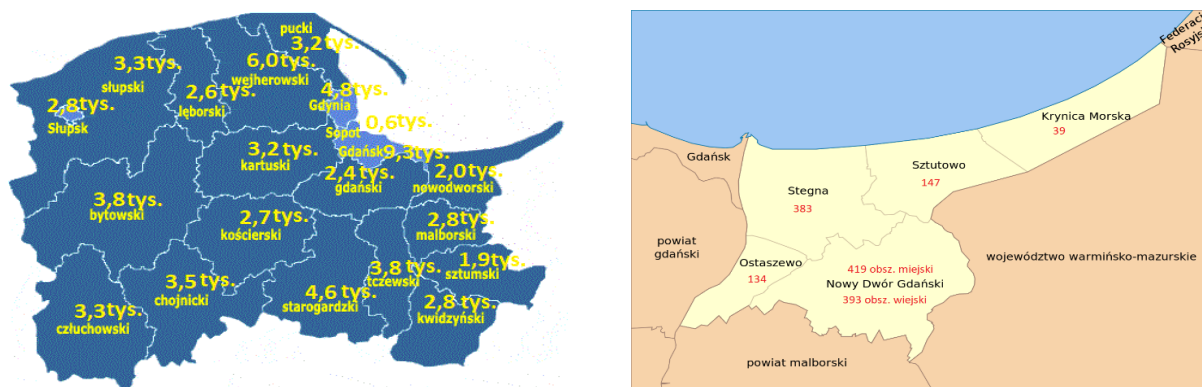
Według stanu na 31 grudnia 2021 roku stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim wyniosła 12,8%. Natomiast stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 5,1%, dla kraju 5,4%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie wynosiła 298, w tym 164 stanowiły kobiety, tj. 55%, 45% mężczyźni. Poniższe grafiki obrazują ilość osób bezrobotnych oraz stopę bezrobocia w Powiecie na tle całego województwa pomorskiego.

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.

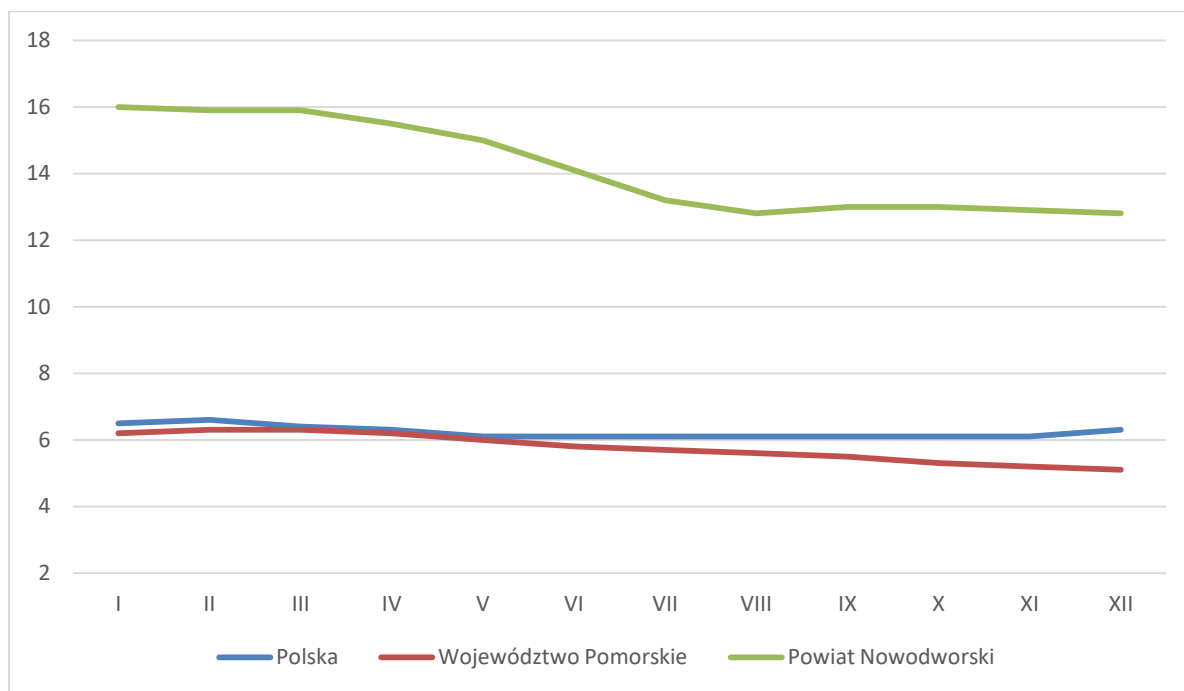

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim od wielu lat utrzymuje się na najwyższym poziomie w Województwie Pomorskim. W 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek o 2,1%.

Poniższy wykres przedstawia w jaki sposób w Powiecie Nowodworskim zmieniała się stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2021 roku i jak to wyglądało na tle województwa i kraju.

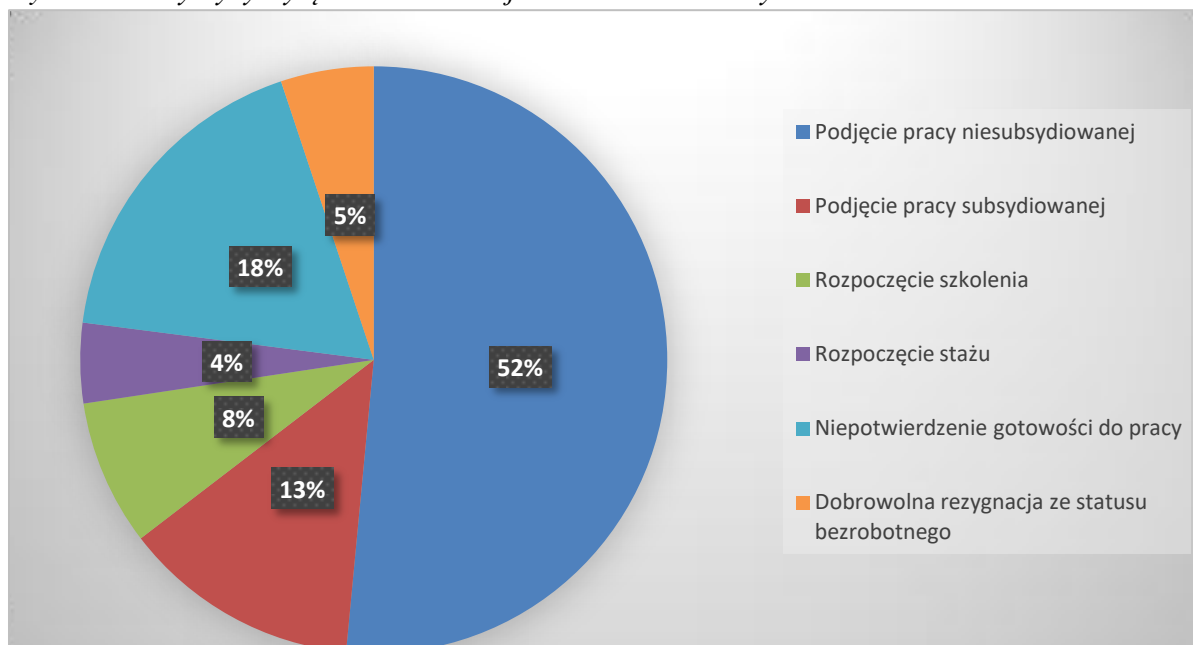
Rysunek 3 Stopa bezrobocia w kraju i województwie w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Ze statystyk PUP wynika, iż na ostatni dzień 2021 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wynosiła 1355, w tym 247 pobierało zasiłek dla osób bezrobotnych. W 2021 roku zarejestrowało się łącznie 1965 osób bezrobotnych, w tym 284 osoby po raz pierwszy, a w przypadku 1670 osób była to kolejna rejestracja. Natomiast 2253 osoby w roku 2021 zostały wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych.

Rysunek 4 Przyczyny wyłączenia osób z rejestru osób bezrobotnych w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

PUP realizował działania wpisujące się w niniejszy cel strategiczny, m.in. poprzez

realizację poniżej wskazanych programów i projektów:

1. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 46 osób (w tym dla 1 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności). Formy wsparcia: jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, przyznanie pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia.

2. Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. *Praca dla Pomorzan* skierowany do osób w szczególności z obszarów wiejskich, osób w wieku 30-50 lat, osób o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. **W ramach programu zaktywizowano 62 osoby (w tym 5 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności).** Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, staże zawodowe na okres 6 miesięcy, prace interwencyjne, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia.

3. Regionalny Program Operacyjny WP Oś Priorytetowa 5 Działanie 5.5 – projekt konkursowy pn. "Podejmij inicjatywę- postaw na rozwój" we współpracy z Urzędami Pracy w Malborku i Sztumie, skierowany do **24 osób** (bezrobotnych i zarejestrowanych jako poszukujące pracy). Poszukujący pracy objęci projektem to wyłącznie osoby zatrudnione w MŚP powyżej 45 roku życia. W ramach projektu realizowane są szkolenia indywidualne, kończące się uzyskaniem kwalifikacji zawodowych uwzględniając przy organizacji szkolenia zawody deficytowe zgodnie z barometrem zawodów.

4. Regionalny Program Operacyjny WP Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1 – dla Powiatowych Urzędów Pracy, skierowany do **61 osób** bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+. W projekcie wzięło udział **61 osób**, z czego **6 osób** z orzeczeniem o niepełnosprawności. Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

5. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 1 Poddziałanie 1.1.1 skierowany do **147 osób** młodych do 29 roku życia, tzw. grupy NEET. W projekcie wzięło udział **147 osób**, w tym **1 osoba** z orzeczeniem o niepełnosprawności. Formy wsparcia: bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, bony stażowe 6 miesięczne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6 miesięcy, szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, staże zawodowe, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny.

6. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – z przeznaczeniem na aktywizację zawodową 2 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności ze środków przyznanych algorytmem. Formy wsparcia: przyznanie pracodawcy 1 refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 1 osoby bezrobotnej z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

W 2021 roku wpłynęło od pracodawców **27 ofert pracy** skierowanych do osób niepełnosprawnych na 44 wolne miejsca zatrudnienia. Ogółem w 2021 roku **51 osób** bezrobotnych z niepełnosprawnością podjęło zatrudnienie, natomiast w ramach aktywnych form wsparcia zaktzywizowanych zostało **15 osób** z orzeczeniem o niepełnosprawności ze środków pozyskanych na ww. programy.

GOPS Ostaszewo współpracował z PUP celem aktywizacji zawodowej. Pracownicy socjalni rozpowszechniali informacje o możliwości otrzymania dodatkowych środków i dotacji dla osób bezrobotnych oraz motywowali do podjęcia działań skierowanych na wyjście z bezrobocia. Ponadto, na terenie gminy organizowane były w 2021 roku prace społecznie użyteczne, w których wzięło udział łącznie 6 osób. Prace wykonywane były w okresie od kwietnia do grudnia i były częściowo dofinansowane ze środków PUP.

CEL STRATEGICZNY 5

Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu)

Kierunki działań

- 5.1. Organizacja kampanii społecznych na temat działalności oraz roli placówek w życiu osób starszych.
- 5.2. Stworzenie systemu informacji „Informatora”.
- 5.3. Stworzenie środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych.
- 5.4. Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami pomocowymi umożliwiającą większą koordynację działań w zakresie monitorowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu.
- 5.5. Współorganizacja szkoleń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników na rzecz lepszego standardu świadczonych usług.
- 5.6. Wzmacnianie kadr socjalnych i roli pracownika socjalnego działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej beneficjentów pomocy społecznej.
- 5.7. Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rozwoju integracji społecznej.

Sprawna realizacja zapisów strategicznych jest możliwa jedynie dzięki wspólnotowym i skoordynowanym działaniu wszystkich podmiotów biorących udział w systemie szeroko pojętego wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej mającej odpowiadać potrzebom społeczności lokalnej. Dzięki wykorzystaniu zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych wykwalifikowanych pracowników oraz zasobów materialnych możliwy jest wielokierunkowy model podejścia do problemów zarówno jednostki jak i grup społecznych, który zaowocuje efektywnością podjętych działań na rzecz szeroko rozumianej polityki społecznej, tj. pożądanymi zmianami społecznymi, integracją społeczną i poprawą warunków życia mieszkańców.

GOPS w Ostaszewie zatrudniał w 2021 roku 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Kadra pracowników uczestniczyła łącznie w 6 szkoleniach. Jedna osoba kontynuuje studia magisterskie. Przepływ informacji między jednostkami pomocowymi dotyczący problemów społecznych w opinii pracowników przebiega prawidłowo. Ponadto, beneficjenci pomocy społecznej informowani są na bieżąco o możliwościach i rodzajach uzyskania pomocy

CEL STRATEGICZNY 6	
Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	
Kierunki działań	6.1. Rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego. 6.2. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia osoby opuszczające pieczę zastępczą.

PCPR w 2021 roku współpracowało łącznie z 49 rodzinami zastępczymi, w których przebywało łącznie 110 dzieci. Poniższe tabele przedstawiają stan rodzicielstwa zastępczego w całym 2021 roku oraz na dzień 31.12.2021 roku.

Tabela 3 Stan rodzicielstwa zastępczego w całym okresie sprawozdawczym

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	2021	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona	35	53
Niezawodowa	8	9
Zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	4	31

Rodzinny dom dziecka	2	17
Razem	49	110

Źródło: opracowanie własne PCPR

Tabela 4 Stan rodzicielstwa zastępczego na dzień 31.12.2021 r.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	2021	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona	31	49
Niezawodowa	7	8
Zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	4	23
Rodzinny dom dziecka	2	15
Razem	44	95

Źródło: opracowanie własne PCPR

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez umieszczenie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie kandydaci muszą spełniać. Z uwagi na pandemię SARS-CoV2 oraz związane z nim obostrzenia akcja promująca rodzicielstwo zastępcze odbyła się zgodnie z obowiązującymi zaleceniami sanepidu.

Z okazji dnia Rodzicielstwa zastępczego został zorganizowany konkurs plastyczny pt. „**Rodzina zastępcza- bezpieczny dom**”. Do konkursu zostały zaproszone wszystkie dzieci w wieku do 18 lat, zamieszkujące teren powiatu nowodworskiego. Wpłynęło 99 prac plastycznych, z których wyłoniono laureatów w czterech kategoriach wiekowych. Laureaci otrzymali dyplomy oraz wartościowe nagrody, natomiast pozostali uczestnicy otrzymali dyplomy oraz nagrody pocieszenia.

Dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka został zorganizowany uroczysty obiad, podczas którego Starosta Nowodworski, Wicestarosta Nowodworski oraz Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim złożyli podziękowanie za trud i pracę włożoną w pełnienie funkcji opiekunów zastępczych. Zaproszeni goście otrzymali statuetki oraz listy gratulacyjne.

Jesienią, PCPR zorganizowało konkurs fotograficzny pt. „**Żuławska jesień**”. Konkurs przeznaczony był dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu powiatu nowodworskiego do 18 roku życia. Zdjęcie miało być wykonane samodzielnie i przedstawiać Żuławy jesienią. Wpłynęło 39 fotografii, z których wyłoniono trzy pierwsze miejsca w czterech kategoriach wiekowych. Laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody oraz dyplomy.

Kolejny konkurs został ogłoszony w okresie Świąt Bożego Narodzenia pt. „**Świąteczna kartka**”. Konkurs był skierowany do dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej również w wieku do 18 lat, pochodzących z terenu powiatu

nowodworskiego. Zadaniem konkursowym było własnoręczne wykonanie kartki świątecznej- techniką dowolną. Wpłynęły 44 kartki, z których wyłoniono trzy pierwsze miejsca w trzech kategoriach wiekowych. Laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody, a pozostali uczestnicy konkursu otrzymali nagrody pocieszenia.

Z okazji Mikołajek PCPR zorganizowało dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej spektakl pt. „**Dzielny Grześ i Święty Mikołaj**” w wykonaniu Teatru Barnaby, który odbył się 6 Grudnia 2021 roku w Żuławskim Ośrodku Kultury. Po zakończeniu spektaklu Święty Mikołaj rozdał dzieciom słodkie upominki.

Po raz pierwszy w dniu 16 grudnia 2021 roku zostało zorganizowane **spotkanie Wigilijne** dla wszystkich rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Uroczysta Wigilia odbyła się w sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego przy ul. Kopernika 17 w Nowym Dworze Gdańskim. O muzyczną oprawę i świąteczny nastrój zadbała niezwykle zdolna grupa młodzieży z Krainy Otwartej sztuki „KOS”, która zaprezentowała kolędy i pastoralki.

Powiat Nowodworski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych realizuje grant otrzymany w ramach projektu pn. „**Pomorskie dzieciom**” służący przeciwdziałaniu negatywnych skutków epidemii COVID-19. W ramach projektu PCPR otrzymało dofinansowanie na pomoc i wsparcie w walce z epidemią oraz jej skutkami. Wsparcie otrzymały dzieci i młodzież przebywająca w pieczy zastępczej, prowadzący rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka, a także wychowankowie opuszczający pieczę. Wsparcie otrzymali również pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którzy bezpośrednio pracują z rodzinami zastępczymi poprzez wyposażenie ich w sprzęt niezbędny do pracy zadanej oraz udziału w spotkaniach superwizji.

PCPR w 2021 roku kontynuowało współpracę z Fundacją „Polki Mogą Wszystko” w ramach programu „**Zobaczyć lepszą przyszłość**”. W programie wzięli udział podopieczni z rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej z terenu powiatu nowodworskiego. Celem akcji było skontrolowanie poprawności widzenia dzieci i wyposażenie ich w bezpłatne okulary korekcyjne. Podopieczni, u których wykryto wadę wzroku mieli możliwość wybrania sobie oprawek. Po otrzymaniu recepty od lekarza okulisty wykonane zostały okulary, które bezpłatnie przekazano dzieciom.

Ponadto, PCPR w 2021 roku pięć szkoleń, które miały na celu wesprzeć oraz podnieść kwalifikacje i kompetycje prowadzących rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka:

1. „**Będąc rodziną zastępczą- budowanie i wzmacnianie autorytetu**” odbyło się 13 marca 2021 roku. W szkoleniu wzięło udział 19 opiekunów zastępczych.
2. „**FAS- jako przykład traumy rozwojowej i relacyjnej**” odbyło się 19 marca 2021 roku. W szkoleniu wzięło udział 2 rodziny zastępcze i 1 osoba prowadząca rodzinny dom dziecka.
3. „**Jak budować swój autorytet i radzić sobie z agresją werbalną**” odbyło się

19 listopada 2021 roku. W szkoleniu wzięło udział 18 rodzin zastępczych.

4. **„Fonoholizm-uzależnienie, jak sobie z tym radzić”** odbyło się 03 grudnia 2021 roku w Żuławskim Parku Historycznym przy ul. Kopernika 17 w Nowym Dworze Gdańskim, w którym wzięło udział 19 osób.
5. **„Jak wychować i nie zwariować. Interpretacja zachowań u dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”** szkolenie odbyło się 09 grudnia 2021 roku. W szkoleniu wzięło udział 12 osób.

Zespół Szkół nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim w obszarze tego celu strategicznego podjął również działania mające na celu rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego poprzez współpracę z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną. Współpracowano z PPP oraz PCPR, przekazywano informacje o sytuacji szkolnej uczniów przebywających w rodzinach zastępczych i brano udział w spotkaniach grup roboczych.

GOPS w Ostaszewie w celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czterokrotnie ogłaszał nabór na stanowisko asystenta rodziny. Wpłynęły 2 aplikacje na stanowisko, z czego 1 osoba nie posiadała wymaganego wykształcenia, a kolejna osoba po przeprowadzonej rozmowie kwalifikacyjnej zrezygnowała z ubiegania się o zatrudnienie. W 2021 roku zatem GOPS w Ostaszewie nie zatrudniał asystenta rodziny. Współfinansował jednak pobyt w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo- wychowawczej dla dwojga dzieci.

MOPS w Krynicy Morskiej w ramach omawianego obszaru zamieszczał na stronie internetowej instytucji informacje, dotyczące sposobu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ponadto, realizował „Program wspierania rodziny w Gminie Miasta Krynica Morska na lata 2021-2023”, którego adresatami są rodziny i dzieci z terenu Gminy Miasta Krynica Morska, w szczególności te przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Program ma charakter profilaktyczny oraz interwencyjny, w zależności od celów i zadań niezbędnych do ich osiągnięcia. Jednym z jego celów szczegółowych jest umożliwienie powrotu dzieciom, umieszczonym w pieczy zastępczej, do rodzin biologicznych, a także pomoc w procesie przywracania rodzinom zdolności do prawidłowego funkcjonowania w środowisku poprzez podnoszenie ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczej.

USAMODZIELNIAJĄCY SIĘ WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Usamodzielnienie jest długotrwałym procesem wychowawczym, mającym na celu przygotowanie osoby usamodzielnianej do integracji ze środowiskiem i podjęcia samodzielnego życia. Dotyczy osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając na podstawie

postanowienia sądu w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Usamodzielnienie młodego człowieka dotyczy Jego życia i planów związanych z przyszłością. Wkraczając w dorosłe życie oczekuje pomocy i wsparcia. PCPR zapewnia poradnictwo psychologiczne, prawne oraz wsparcie w zakresie interwencji kryzysowej. Współpracując z osobami usamodzielnianymi kadra specjalistów monitoruje i koordynuje przebieg realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Pomoc mającą na celu życiowe usamodzielnienie regulują między innymi:

- a) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268);
- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 roku, poz. 954);
- c) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 roku, poz. 821);
- d) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 822).

Powiat Nowodworski dysponuje mieszkaniami chronionymi treningowymi, dając młodym ludziom możliwość po opuszczeniu pieczy zastępczej tymczasowego zamieszkania w odpowiednio przystosowanym i wyposażonym lokalu mieszkalnym. Z tej formy pomocy w 2021 roku skorzystały **2 osoby**.

Zainteresowanym wychowankom pieczy zastępczej zapewniono pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie czy zagospodarowanie. W 2021 roku przyznano **7** osobom pomoc na kontynuowanie nauki, wystawiono **2** decyzje uchylające pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, dokonano **7** zmian decyzji administracyjnych oraz **1** osobie odmówiono pomocy na kontynuowanie nauki. Ponadto, uznano, iż **1** osoba pobrała świadczenia uznane za nienależnie pobrane z tytułu kontynuowania nauki. Przyznano **5** świadczeń pomocy na usamodzielnienie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz **1** świadczenie na mocy ustawy o pomocy społecznej. Udzielono **6** osobom pomocy na zagospodarowanie. Odmówiono **1** osobie pomocy finansowej na usamodzielnienie oraz pomocy na zagospodarowanie.

W 2021 roku udzielono pomocy dla osób usamodzielnianych w łącznej wysokości: **75.408,08 zł**. Przekazano pomoc finansową na kontynuowanie nauki dla łącznie **9** osób w kwocie **35.096,08 zł**, pomoc finansową na usamodzielnienie dla **5** wychowanków w łącznej wysokości **30.614,00 zł** oraz pomoc na zagospodarowanie **6** usamodzielnianym w łącznej wysokości **9.698,00 zł**.

4. Programy

Programy jako immanentny element ujęty w nowoczesnym dokumencie strategicznym ma na celu wspieranie grup i jednostek znajdujących się w trudnej życiowej sytuacji. Wdrażany na poziomie lokalnym dąży do wypracowania takiego systemu wsparcia, który w sposób komplementarny wpłynie na rozwiązanie istniejących problemów mieszkańców powiatu oraz zapobiegnie powstawaniu nowych - niepożądanych w sferze społecznej zjawisk.

Poniżej prezentujemy działania jakie zostały wypracowane w poszczególnych programach w 2021 roku.

„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023”

„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023” został opracowany na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 roku, poz. 447).

Program został przyjęty Uchwałą Nr 1/1/2021 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2021-2023”.

PCPR w 2021 roku ściśle współpracował z **49 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **110 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2019		2020		2021	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	49	34	53	35	53
niezawodowa	8	7	7	9	8	9
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	4	20	4	18	4	31
rodzinny dom dziecka	2	17	2	16	2	17
razem	48	93	47	96	49	110

Źródło: opracowanie własne PCPR.

Program wyznacza kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim. Zaplanowane działania służą poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, a w szczególności, wychowujących się w nich dzieci. Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim podejmował działania oparte na założonych w programie celach, kierunkach działań oraz sposobach ich realizacji.

Celem strategicznym programu jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej. Urzeczywistnienie tego celu było możliwe

dzięki realizacji wyznaczonych celów szczegółowych.

1. Cel szczegółowy: Promowanie i rozwój różnych form pieczy zastępczej

W 2021 roku PCPR w Nowym Dworze Gdańskim podejmowało działania mające na celu stwarzanie warunków do rozwoju i powstawania nowych form pieczy zastępczej. Podejmowano kroki w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowania pozytywnego wizerunku systemu pieczy zastępczej.

Tabela 6 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze

Zadania	Sposoby realizacji i efekty
Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	Do wszystkich parafii na terenie powiatu nowodworskiego wysyłano informacje promujące rodzicielstwo zastępcze
	Rozpowszechnianie ulotek promujących informację na temat rodzicielstwa zastępczego
	Aktualizacja strony internetowej, gdzie zamieszczone są informacje na temat rodzicielstwa zastępczego
	Cykliczne umieszczanie na portalach społecznościowych informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

<p>Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego</p>	<p>Organizacja imprez okolicznościowych promujących rodzicielstwo zastępcze</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabawa choinkowa dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pn. „Mikołaj i Ja”; 2. Konkurs plastyczny „Rodzina zastępcza- bezpieczny dom”. Do konkursu zostały zaproszone dzieci i młodzież do 18 roku życia z terenu powiatu nowodworskiego; 3. Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego zaproszono prowadzących rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka na uroczysty obiad, podczas którego Starosta Nowodworski oraz Wicestarosta Nowodworski oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim złożyli podziękowania za trud i pracę włożoną w pełnienie funkcji opiekunów zastępczych; 4. Konkurs fotograficzny „Żuławska jesień”. Do konkursu zostały zaproszone dzieci przebywające w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego; 5. Konkurs plastyczny „Świąteczna kartka”, przeznaczony dla dzieci przebywające w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego; 6. Organizacja spotkania wigilijnego dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka; 7. Organizacja spektaklu „Dzielny Grześ i Święty Mikołaj”, w który wzięły udział najmłodsze dzieci umieszczone w pieczy zastępczej; 8. Kontynuowano współpracę z Fundacją „Polki mogą wszystko” w ramach programu „Zobaczyć lepszą przyszłość”. W badaniu wzięły udział podopieczni z rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka z terenu powiatu nowodworskiego a także wychowankowie placówki opiekuńczo- wychowawczej w Nowy Dworze Gdańskim. Dzieci zostały wyposażane w okulary korekcyjne. W 2021 roku darmowe okulary korekcyjne otrzymało 16 dzieci.
--	---	---

Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka	<p>9. Wysyłanie do parafii na terenie powiatu nowodworskiego informacji na temat prowadzenia naboru kandydatów;</p> <p>10. Umieszczenie na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa Powiatowego informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego;</p> <p>11. Rozprowadzanie ulotek informujących o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego;</p> <p>Pozyskano 3 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (2 spokrewnione, 1 niezawodowa).</p>	
Organizacja szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnych domów dziecka	Organizacja szkolenia kwalifikacyjnego	Przeprowadzono szkolenie dla 1 kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Wydano 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych: 2 dla osób przekształconych w rodzinę zastępczą zawodową, 2 dla osób przekształconych do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz 1 dla osoby, która uzyskała kwalifikacje do prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej.
	Organizacja i finansowanie szkoleń dających możliwość podnoszenia kwalifikacji	<p>Zorganizowano pięć szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Będąc rodzicem zastępczym – budowanie i wzmacnianie autorytetu”; 2. „FAS - jako przykład traumy rozwojowej i relacyjnej”; 3. „Jak budować swój autorytet i radzić sobie z agresją werbalną”; 4. „Fonoholizm – uzależnienie, jak sobie z tym radzić”; 5. „Jak wychować i nie zwariować. Interpretacja i rozumienie zachowań u dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”.

Źródło: opracowanie własne PCPR

W 2021 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W okresie sprawozdawczym do placówki zostało przyjęty 1 nowy wychowanek. W wyniku osiągnięcia pełnoletniości 3 wychowanków opuściło placówkę opiekuńczo – wychowawczą i się usamodzielniało. Natomiast 1 dziecko umieszczono w domu pomocy społecznej dla dzieci, z uwagi na głęboką niepełnosprawność umysłową.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 14 wychowanków. Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce opiekuńczo– wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim wynosił 4.500,00 zł (słownie: cztery tysiące pięćset złotych 00/100).

W 2021 roku Powiat przekazał dotację na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej w łącznej wysokości 742.941,94 zł (słownie: siedemset czterdzieści dwa tysiące dziewięćset czterdzieści jeden złotych 94/100).

2. Cel szczegółowy: Wsparcie i rozwój istniejących form pieczy zastępczej

PCPR w 2021 roku prowadziło szereg działań mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez: organizowanie spotkań rodzica biologicznego z dzieckiem w POIK, zasięganie opinii z ośrodka pomocy społecznej i wyrażanie zgody na urlopowanie dziecka do domu rodzinnego, wsparcie koordynatora podczas urlopowania.

Tabela 7 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Podnoszenie jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej	Udzielanie świadczeń finansowych fakultatywnych i obligatoryjnych	Udzielono 1323 świadczeń na łączną kwotę 1199280,00 zł.
	Wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Wszystkie rodziny zastępcze były objęte pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
	Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje	Zorganizowano 5 szkoleń: <ol style="list-style-type: none"> 1. „Będąc rodziną zastępczą budowanie i wspomaganie autorytetu”- 19 osób wzięło udział; 2. „FAS- jako przykładowej i relacyjnej”- 3 osoby wzięły udział; 3. „Jak budować swój autorytet i radzić sobie z agresją werbalną”- 18 osób wzięło udział 4. „Fonoholizm- uzależnienie, jak sobie z tym radzić”- 19 osób wzięło udział; 5. „Jak wychować i nie zwariować. Interpretacja zachowań u dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”- 12 osób wzięło udział;

	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia i poradnictwa	<p>W ramach POIK odbyły się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje psychologiczne – 22 razy; 2. Konsultacje prawne – 20 razy; 3. Pomoc socjalna – 2 razy. <p>Rodziny zastępcze miały możliwości korzystania z indywidualnego wsparcia oferowanego przez psychologa zatrudnionego w PCPR. Trzynastu opiekunów zastępczych uczestniczyło w spotkaniach z psychologiem PCPR.</p>
	Zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich	<p>Do pomocy w rodzinach zastępczych było zatrudnionych 8 osób:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dwie osoby zatrudnione do pomocy w rodzinnych domach dziecka; 2. Cztery osoby zatrudnione w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego; 3. Dwie osoby zatrudnione w rodzinie zastępczej zawodowej.
	Zapewnienie badań psychologicznych mających na celu określenie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Wydano 15 opinii o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
	Zapewnienie badań w kierunku określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Wykonano 15 diagnoz psychofizycznego rozwoju dziecka.
Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	Organizacja spotkań z instytucjami współpracującymi z PCPR	Zorganizowano 180 spotkań dot. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Źródło: opracowanie własne PCPR

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują pomoc finansową

w postaci następujących świadczeń:

- 1) na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie spokrewnionej - nie mniej niż **746,00 zł.**
- 2) na częściowe pokrycie kosztów w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka- nie mniej niż **1131,00 zł.**
- 3) dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności -nie mniej niż **227,00 zł;**

3. Cel szczegółowy: Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej

Każdej rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc w formie współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo z rodzinnym domem dziecka współpracuje specjalista pracy z rodziną. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej również otrzymują to wsparcie. Na bieżąco jest monitorowana sytuacja dzieci, aby móc interweniować

w momentach tego wymagających. Pracownicy PCPR udzielają dzieciom wsparcia w formie: rozmów, motywowania do nauki, pomocy w organizacji zajęć pozalekcyjnych dających możliwość rozwoju, organizacji specjalistycznego wsparcia. Wychowankowie pieczy zastępczej uczestniczyli w 76 konsultacjach.

4. Cel szczegółowy: Wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Realizacja powyższego celu była możliwa dzięki udzielaniu poradnictwa specjalistycznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w formie pomocy prawnej, psychologicznej oraz socjalnej. Ponadto, pracownicy PCPR służyli pomocą w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania. Pełnoletni wychowankowie mają możliwość korzystania z mieszkań chronionych treningowych znajdujących się w POIK.

Z osobami usamodzielnianymi była prowadzona praca socjalna, mająca na celu zwiększenie kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary w siebie i własne możliwości. Ponadto, pracownicy zachęcali wychowanków do podejmowania dalszej nauki.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu; przyznaje się pomoc na:

- a) kontynuowanie nauki,
- b) usamodzielnienie,
- c) zagospodarowanie.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

3 lat — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną; roku — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuację nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się w wysokości 566,00 zł miesięcznie.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1200 zł. W przypadku, gdy dochód miesięczny osoby usamodzielnianej przekracza kwotę 1200 zł, można przyznać pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- 1) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną — nie mniej niż 3730 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- 2) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
  - a) nie mniej niż 7458 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
  - b) nie mniej niż 3730zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
  - c) nie mniej niż 1865 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1695 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu

niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3390 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Tabela 8 *Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą*

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Poprawne funkcjonowanie społeczne wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków	Udzielono 4 świadczenia na usamodzielnienie w formie finansowej w łącznej wysokości 25.325,00 zł. Udzielono 6 świadczeń na zagospodarowanie na łączną kwotę 9.698,00 zł
	Wspieranie osób usamodzielnianych w kontynuowaniu nauki	Wypłacono 67 świadczeń na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 35.096,08 zł.
	Zabezpieczenie warunków mieszkaniowych w mieszkaniach chronionych	2 osoby korzystały z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym
	Tworzenie i realizacja indywidualnych planów usamodzielnienia	Udzielono pomocy i wsparcia przy tworzeniu 14 nowych indywidualnych planów usamodzielnienia

Źródło: opracowanie własne PCPR

5. Cel szczegółowy: Integracja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający uregulowanie sytuacji życiowej dziecka, w szczególności pozostanie w pieczy lub powrót do rodziny naturalnej

Pracownicy PCPR dążą do uregulowania sytuacji prawnej dziecka by w jak najszybszym czasie umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej. W 2021 roku do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku przesłano 4 karty dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W efekcie tej pracy system pieczy zastępczej w 2021 roku opuściło 1 dziecko. Powodem opuszczenia była adopcja.

„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”

„Program pomocy dziecku i rodzinie powiatu nowodworskiego na lata 2016-2021” został zatwierdzony dnia 29 marca 2016 roku Uchwałą Nr XVI/110/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja programu ma na celu sprawne i trafne realizowanie, przez wspólnotę samorządową Powiatu Nowodworskiego, konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie.

W celu realizacji „Programu pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021” wyznaczono cztery podstawowe obszary działania:

I. Tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej

Sposób realizacji:

1. Specjalistyczne poradnictwo oferowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz POIK będący w strukturze PCPR;
2. Działalność ZI na terenie każdej gminy wchodzącej w skład Powiatu Nowodworskiego;
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej działalności POIK oraz oferowanego wsparcia;
4. Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2021”. Rozpowszechnianie broszur informacyjnych dotyczących przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej Karty” oraz instytucji świadczących pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.;
5. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu oddziaływań

korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2021”. Celem programu jest korygowanie zachowań przemocowych osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez pozyskanie umiejętności, pozwalających na zmianę zachowań przemocowych i rozwijanie samokontroli oraz właściwego współżycia w rodzinie.;

6. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2021”. Program skierowany jest do osób, które wcześniej ukończyły program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla stosujących przemoc w rodzinie. Celem programu jest poprawa jakości życia rodzin dotkniętych przemocą, poprzez rozwijanie i utrwalanie kompetencji sprawców przemocy w zakresie komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy.
7. Udzielanie porad psychologicznych, prawnych oraz pracownika socjalnego dla rodzin z Powiatu Nowodworskiego, między innymi, poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z konfliktami w rodzinie. Ponadto poradnictwo prawne w zakresie pomocy w ustaleniu świadczeń alimentacyjnych, czy pozwów rozwodowych;

II. Wspieranie form rodzicielstwa zastępczego

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie kampanii promującej ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpowszechnianie broszur, ulotek informacyjnych oraz umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto organizowanie projektów, dających możliwość nawiązania wzajemnego kontaktu pomiędzy wychowankami i rodzinami zastępczymi oraz promujących rodzicielstwo zastępcze takich jak:
  - a) organizacja „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” - rodziny zastępcze uczestniczyły w uroczystym spotkaniu. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej natomiast wzięły udział w konkursie plastycznym pt. ”Rodzina zastępcza – bezpieczny dom”. Nagrodzone prace konkursowe zostały opublikowane w formie kalendarza,
  - b) współpraca z Fundacją „Polki Mogą Wszystko” w ramach programu „Zobaczyć lepszą przyszłość” celu przeprowadzenia profilaktycznych badań wzroku wśród wychowanków pieczy zastępczej,
  - c) spotkanie Wigilijne dla rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kadry Domu dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim funkcjonujących na terenie Powiatu,
  - d) organizacja konkursów dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:
    - „Żuławska Jesień” – konkurs fotograficzny,
    - „Świąteczna Kartka” – konkurs plastyczny,
  - e) organizacja spektaklu mikołajkowego „Dzielny Grześ i Święty Mikołaj”.
2. Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje rodzin zastępczych i osób

prowadzących rodzinne domy dziecka:

6. „Będąc rodzicem zastępczym – budowanie i wzmacnianie autorytetu”;
  7. „FAS - jako przykład traumy rozwojowej i relacyjnej”;
  8. „Jak budować swój autorytet i radzić sobie z agresją werbalną”;
  9. „Fonoholizm – uzależnienie, jak sobie z tym radzić”;
  10. „Jak wychować i nie zwariować. Interpretacja i rozumienie zachowań u dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”.
3. W 2021 roku PCPR pozyskało grant w ramach projektu „Pomorskie Dzieciom”. Otrzymany grant jest wykorzystywany w celu pomocy i wsparciu w walce z epidemią COVID – 19 uczestników projektu tj. prowadzących rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, dzieci oraz młodzież opuszczającą pieczę zastępczą. Pozyskane środki zostaną przeznaczone na realizację następujących działań:
- a) specjalistyczne poradnictwo rodzinne,
  - b) specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne,
  - c) warsztaty edukacyjne,
  - d) bony edukacyjne,
  - e) superwizja.
4. Organizacja i zapewnienie badań psychologicznych rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
5. Zorganizowanie szkolenia dla 1 kandydatki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie zakończone pozytywnie, kandydatka otrzymała zaświadczenie kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Ponadto w 2021 r wydano 4 zaświadczenia na podstawie, których przekształcono: do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz dwie do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka.
6. W 2021 roku na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowało 49 rodzin zastępczych.

III. Pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania.

Sposób realizacji:

1. Wsparcie w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, jego zmian, modyfikacji i oceny końcowej;
2. Udzielanie informacji na temat instytucji pomocowych i zakresu udzielanej pomocy;
3. Udzielanie indywidualnego poradnictwa psychologicznego, prawnego;
4. Udzielanie wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej;
5. Udzielanie pomocy w zakresie ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym;
6. Wypłata świadczeń na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
7. Prowadzenie mieszkań chronionych treningowych dla usamodzielniających się

- wychowanków pieczy zastępczej.
8. Wsparcie pracownika socjalnego dla opuszczających pieczę zastępczą i zamieszkujących w mieszkaniu chronionym treningowym.
  9. Wsparcie pracownika socjalnego w zakresie poradnictwa dotyczącego składania wniosków o przydział lokalu mieszkaniowego z zasobów miasta czy gminy dla usamodzielnianych się wychowanków.

GOPS Sztutowo w 2021 roku realizował zadania z zakresu wspierania rodziny, dzięki pracy asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Działania przez nich podejmowane koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w rodzinie kryzysu oraz wnioskowaniu o przydział rodzinie asystenta.

Świadczona pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w pełnieniu funkcji opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej oraz socjalizacyjnej i kulturowej. W 2021 roku GOPS w Sztutowie zatrudnił 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Objął on wsparciem 7 rodzin, z którymi pracował nad umiejętnościami prowadzenia gospodarstwa domowego.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2021 w Powiecie Nowodworskim”

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2021 w Powiecie Nowodworskim” został zatwierdzony dnia 29 stycznia 2021 roku Uchwałą Nr I/2/2021 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim. W programie zostały uwzględnione działania z zakresu profilaktyki skierowanej do środowiska lokalnego, pomocy ze strony specjalistów, a także podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy. Działania zawarte w programie wyznaczają cele szczegółowe:

1. Promowanie informacji w zakresie form i możliwości udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy;
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie;
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia, jakości i dostępności usług.

Pomimo obostrzeń związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa Sars-Cov2, wywołującego chorobę Covid-19, w 2021 roku były podejmowane różne działania o charakterze profilaktycznym, m. in.:

Cel szczegółowy 1

Promowanie informacji w zakresie form i możliwości udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy.

1. Rozpowszechnianie ulotek i broszurek informacyjnych na terenie Powiatu Nowodworskiego, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty” oraz instytucji, które świadczą pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
2. Rozpowszechnianie informacji o występowaniu przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na Facebooku i na stronie PCPR;
3. Rozpowszechnianie informacji na temat działalności POIK na Facebooku i na stronie internetowej PCPR;
4. Członkostwo pracownika socjalnego POIK w ZI w Nowym Dworze Gdańskim;
5. Zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami udzielającymi wsparcia osobom uwikłanym w przemoc poprzez udział pracownika socjalnego POIK w posiedzeniach grup roboczych, które mają na celu realizację indywidualnych planów pomocy i monitoringu sytuacji rodzin, u których doszło do przemocy.

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

1. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie miejsc hostelowych w POIK w Nowym Dworze Gdańskim. Oferowana pomoc polega na udostępnieniu całonocnego schronienia oraz zapewnieniu potrzeb socjalno-bytowych przez okres do 72 godzin. W roku sprawozdawczym 2021 żadna osoba z terenu Powiatu Nowodworskiego nie skorzystała ze schronienia w hostelu;
2. Zapewnienie pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W 2021 roku z porad specjalistów POIK w Nowym Dworze Gdańskim jednorazowo skorzystało **180** osób, a łączna liczba konsultacji wyniosła **390**. Z powodu przemocy w rodzinie pomocy udzielono **2** osobom;
3. Prowadzenie konsultacji telefonicznych przez specjalistów POIK;
4. Informowanie osób doświadczających przemocy o ich prawach i możliwościach uzyskiwania pomocy przez pracowników PCPR oraz POIK.

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie

1. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021* na stronie internetowej PCPR;
2. Realizacja *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc*

w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021. W 2021 roku do POIK skierowanych zostało pięć osób do udziału w programie. Cztery z nich wyraziły zainteresowanie udziałem. Ostatecznie tylko dwie osoby zakwalifikowane do udziału w programie uczestniczyły w konsultacjach indywidualnych z psychologiem POIK i jedna z nich ukończyła w/w program;

3. Wzajemna komunikacja przedstawicieli instytucji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotycząca kierowania oraz kwalifikacji sprawców do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Cel szczegółowy 4

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia, jakości i dostępności usług

W 2021 roku pracownicy jednostek organizacyjnych, działających na terenie Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w wielu szkoleniach i warsztatach w formie on-line, m.in.:

- a) *Procedura „Niebieskie Karty”, najnowsze zmiany, aspekty praktyczne i problematyczne w procedurze NK;*
- b) *Rozpoznanie problemu u dzieci z rodzin dotkniętych przemocą oraz podejmowanie działań z tym związanych, w tym wszczynanie procedury NK;*
- c) *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie-najnowsze zmiany;*
- d) *Procedura odebrania dziecka od rodziny-aktualności;*
- e) *Praca z rodziną uwikłaną w przemoc domową;*
- f) *Najnowsze zmiany i projekt zmian w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 2020 i 2021;*
- g) *Praca z rodziną, w której współwystępują przemoc i choroba psychiczna;*
- h) *Głos i rola mężczyzn w systemie przeciwdziałania przemocy mężczyzn wobec kobiet;*
- i) *Masz prawo do...*

„Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”

Realizowany w 2021 roku „Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021” na mocy Uchwały Nr I/3/2021 z dnia 29.01.2021 roku, to program interwencyjny, który ma na celu zatrzymanie przemocy. Podstawowym i niezbędnym kryterium kwalifikującym do udziału w programie jest bezsprzeczne przyznanie się kandydata do faktu stosowania przemocy.

Program realizowany jest w dwóch częściach: edukacyjnej i korekcyjnej. Część edukacyjna, tj. teoretyczna służy przekazaniu wiedzy dotyczącej przemocy. Natomiast część korekcyjna koncentruje się na zdobyciu umiejętności zaprzestania stosowania przemocy, treningu umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów. Realizatorem „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021” jest PCPR oraz leżący w jego strukturach POIK. Podstawa merytoryczna oraz założenia programu zostały oparte na Modelu Duluth („Education Groups For Men Who Batter - The Duluth Model”) dostosowanym do polskich warunków.

W założeniu program powinien odbywać się w formie spotkań grupowych, wspieranych indywidualnymi konsultacjami z psychologiem, jednakże ze względu na obecną sytuację na świecie, związaną z zagrożeniem zakażenia wirusem COVID-19, w roku 2021 program realizowany był wyłącznie w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem POIK. W roku 2021 pięć osób zostało skierowanych do udziału w programie. Cztery z nich wyraziły zainteresowanie udziałem. W ostateczności tylko dwie osoby zakwalifikowane do udziału w programie uczestniczyły w konsultacjach indywidualnych z psychologiem i jedna z nich ukończyła program.

„Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021”

„Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021” został zatwierdzony dnia 29 stycznia 2021 roku Uchwałą Nr I/4/2021 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja oddziaływań psychologiczno- terapeutycznych wobec sprawców przemocy w rodzinie ma na celu:

1. Powstrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
2. Rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
3. Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie;
4. Uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
5. Zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
6. Zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
7. Uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

„Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na rok 2021” zmierza do zmiany wzorców zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie i stanowił uzupełnienie „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Powiecie Nowodworskim na rok 2021”, stąd też miał być on realizowany w odniesieniu do tych osób stosujących przemoc, u których zostanie wykazana konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym okazało się niewystarczającą formą oddziaływań. Adresatami oddziaływań są osoby, które wyrażą gotowość do osobistej, pogłębionej pracy psychologiczno-terapeutycznej w obszarze zmiany postaw i zachowań w relacjach z bliskimi.

W roku 2021 program psychologiczno-terapeutyczny nie był realizowany z uwagi na brak osób skierowanych do udziału w programie.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”

W dniu 29 marca 2016 roku Uchwałą Nr XVI/107/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim zatwierdzono „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.

Celem głównym programu jest wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim. W ramach celów strategicznych w 2021 roku podejmowano liczne działania, których realizacja została przedstawiona poniżej.

Cel strategiczny 1

Podjęcie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

Kierunki działań:

1. Współpraca między instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
2. Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników;
3. Wspieranie i promowanie działalności klubów seniora;
4. Propagowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej;
5. Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi, młodzieżą szkolną, osobami pełno sprawnymi – likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych;
6. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym;
7. Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach pożytku publicznego, a także dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
8. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne;
9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;

10. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pobytu, Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.

L.p.	Działania
------	-----------

1.	<p>Koło Powiatowe PZN w Nowym Dworze Gdańskim powstało w 1976 roku, obejmuje swoją działalnością mieszkańców z terenu powiatu nowodworskiego. Jako stowarzyszenie prowadzi swoje działania w oparciu o Statut Polskiego Związku Niewidomych, uchwalony na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Delegatów PZN w Warszawie, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym dla m. stołecznego Warszawy.</p> <p>Koło zrzesza ogółem 53 członków, z czego 25 to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności a 26 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 2 osoby to członkowie nadzwyczajni współpracujący przy realizacji zadań Koła Powiatowego. W Kole są 33 kobiety i 20 mężczyzn. Wszyscy członkowie posiadają orzeczony stopień niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku. Posiadają współistniejące choroby tj.: cukrzyca, choroby narządu ruchu, choroby neurologiczne, układu krążenia i inne. Członkowie Zarządu są wolontariuszami zaangażowanymi od wielu lat w pracy społecznej, wybierani są na czteroletnią kadencję. Udzielają wsparcia Członkom Związku, pomagają w rozwiązywaniu problemów i zaspokajaniu potrzeb osobom, które o taką pomoc się zwracają.</p> <p>Celem działalności stowarzyszenia jest m.in.: poradnictwo w zakresie rehabilitacji, leczenia, zaopatrzenia w specjalistyczny sprzęt ułatwiający funkcjonowanie, organizowanie szkoleń dla osób niewidomych i słabowidzących z zakresu samodzielnego i bezpiecznego poruszania się oraz obowiązujących przepisów w zakresie ulg i uprawnień; prowadzenie działalności integracyjnej poprzez organizowanie imprez okolicznościowych, wspólnych wyjazdów i spotkań; prowadzenie działalności informacyjno – biurowej w załatwianiu indywidualnych spraw członków Koła; pomoc w napisaniu pism; pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów kierowanych do odpowiednich urzędów a także współpraca z różnymi instytucjami na rzecz osób niepełnosprawnych w rozwiązywaniu różnych problemów swoich członków. Przeprowadzone zostało również szkolenie w zakresie obsługi komputera oraz w zakresie posługiwania się smartfonem, który posiada oprogramowanie dla osób niewidomych.</p> <p>Do realizacji powyższych celów organizowane są spotkania członków Związku z udziałem przedstawicieli władz samorządowych, instytucji, fundacji i organizacji współpracujących. Zarząd Koła PZN w roku 2021 wraz z wolontariuszami zorganizował spotkanie integracyjne z okazji jubileuszu „45 rocznica powstania i działalności Koła PZN połączone z obchodami Międzynarodowego Dnia Białej Laski”.</p> <p>W spotkaniu uczestniczyli członkowie wraz z przewodnikami, przedstawiciele władz samorządowych, instytucji i organizacji współpracujących. Głównym akcentem spotkania było podsumowanie 45- letniej działalności Koła oraz wręczenie długoletnim, zaangażowanym członkom Związku „odznak honorowych PZN” (4 osoby), ponadto osoby niewidome otrzymały zegarki mówiące z budzikiem (5 osób).</p>
----	--

1.	<p>Dla dwóch osób wręczono odznaki „Przyjaciel Niewidomych”. Uroczystą oprawę zapewnił Zespół muzyczny KOS, działający przy Żuławskim Ośrodku Kultury. W grudniu odbyło się spotkanie integracyjne wigilijno - opłatkowe w którym uczestniczyły 32 osoby.</p> <p>To wspólne świętowanie było radośnie przyjęte przez uczestników spotkania.</p> <p>Zorganizowanie spotkań było możliwe, dzięki dotacjom ze Starostwa Powiatowego, Urzędu Miejskiego, PCPR, Oddziału Pomorskiego PZN, darowizn od sponsorów oraz 1% OPP, a także dzięki pracy wolontariuszy.</p> <p>Zarząd Koła PZN urządza w każdy czwartek od godz. 9.00-12.00 w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. 3-go Maja 7.</p>
2.	<p>Nowodworski Oddział PZERI na koniec roku 2021 liczył 671 członków, z czego około 175 to osoby niepełnosprawne. W ramach Oddziału Rejonowego funkcjonują 4 koła: w Drewnicy, Krynicy Morskiej, Stegnie i Sztutowie. Celem działalności PZERI jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizowanie Seniorów w środowisku. Zmiany demograficzne i stale starzejące się społeczeństwo to wyzwanie dla powyższej organizacji, aby tworzyć warunki do aktywizacji i integracji społecznej osób starszych. Członkowie aktywizowani są m.in. poprzez: organizację wycieczek turystyczno-krajoznawczych, imprez integracyjnych, wyjazdów do kina, teatru czy filharmonii i wiele innych. W ten sposób PZERI przyczynia się do: integracji z lokalnym środowiskiem, poprawy aktywności fizycznej czy też wzbogacenia wiedzy na temat zwiedzanych regionów naszego kraju czy innych państw.</p> <p>W roku 2021, mimo pandemii, udało się zorganizować dla swoich członków, wiele imprez integracyjno - kulturalnych m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 spotkania integracyjne, w tym: Powitanie lata w Osłonce, dzień Seniora w Stegnie oraz w Nowym Dworze Gdańskim (396 osób); - 4 wycieczki turystyczno-krajoznawcze, w tym: rejs Buczyniec-Elbląg, 7-dniowa wycieczka do Małopolski, rejs Gdańsk-Elbląg oraz 6-dniowa wycieczka do Skandynawii /Szwecja, Norwegia, Dania (194 osoby); - koncert A. Koryckiego i D. Żukowskiej, Koncert Pawła Domagały, wyjazd na dwie sztuki teatralne w Gdańsku oraz na koncert do Sopotu (167 osób). <p>Ponadto raz w tygodniu w Żuławskim Ośrodku Kultury odbywają się spotkania Seniorów, średnio bierze w nich udział około 15 osób.</p> <p>Wiele z tych form działalności jest możliwe, dzięki wsparciu samorządów gminnych, samorządu powiatowego, PCPR oraz darom rzeczowym i finansowym osób fizycznych i firm prywatnych, a także opłatom uczestników. Łączny koszt w/w przedsięwzięć wyniósł blisko 200.000,00 zł.</p>

3.	<p>Uczniowie Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim, w ramach działalności Samorządu Uczniowskiego, współpracują z zakładem Opiekuńczo– Lecznicznym w Nowym Dworze Gdańskim. Młodzież przedstawiła bożonarodzeniowe jasełka, śpiewała kolędy oraz czytała seniorom dzieła literackie (ze względu na Covid -19 w formie online). Poprzez organizację zajęć integracyjno – adaptacyjnych szkoła dąży do integracji uczniów niepełnosprawnych z rówieśnikami z klasy. Wspólny udział w akcji „Światowy dzień tolerancji” organizowany na terenie szkoły pozwala na kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia i empatii dla osób niepełnosprawnych oraz wzajemną integrację wszystkich uczniów. Przeprowadzono dwie akcje charytatywne dla chłopca z niepełnosprawnością – mieszkańca powiatu nowodworskiego. Na ten cel uczniowie przygotowali ozdoby świąteczne, które zostały wystawione na licytację. Otrzymaną kwotę przekazano na rehabilitację chłopca.</p>
4.	<p>MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2021 na rzecz osób starszych i osób niepełnosprawnych realizował następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program pn. „Asystent osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, program finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. W 2021 roku w ramach programu zatrudniono 5 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej oraz objęto wsparciem 14 osób niepełnosprawnych w wymiarze do 60 godzin asystentury miesięcznie. - Żuławski Klub Seniora, działający w strukturach MGOPS kontynuował swoją działalność w 2021 roku (w okresie od maja do grudnia). ŻKS zapraszał mieszkańców miasta i gminy Nowy Dwór Gdański powyżej 60 r. ż. do aktywnej formy spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w zajęciach organizowanych w klubie. Liczba uczestników wynosiła do 20 osób. W ramach działań ŻKS zaproponowane zostały seniorom m.in. następujące działania: zajęcia warsztatowe kulinarne, plastyczne, rękodzieło, warsztaty ceramiczne, kroju i szycia, psychologiczne, ćwiczenia ruchowe (joga), spotkania integracyjno – edukacyjne, spotkania tematyczne z przedstawicielami instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, spotkania okolicznościowe, integracja międzypokoleniowa z udziałem młodzieży 11 – 18 Hufca Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

4.	W celu zwiększenia aktywności seniorów w ramach wolontariatu lokalnego, będących uczestnikami zająć ŻKS na rzecz osób wymagających wsparcia tj. osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczym z MGOPS zrealizowany został projekt socjalny Senior w Akcji - Pomocne torby. W ramach projektu uszytych zostało 100 toreb, które posłużyły do zapakowania produktów spożywczo-przemysłowych przekazanych dla osób potrzebujących - osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczymi z MGOPS.
5.	Na terenie powiatu nowodworskiego remontowane są nawierzchnie chodników, jednocześnie wykonywane są obniżenia krawężników przy przejściach dla pieszych, co ułatwia osobom niepełnosprawnym sprawniejsze poruszanie się.
6.	Na terenie miasta Krynica Morska większość obiektów użyteczności publicznej jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.
7.	Budynek Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowany jest do obsługi osób niepełnosprawnych. Posiada podjazd dla wózków inwalidzkich, w związku z tym osoby niepełnosprawne obsługiwane są przez pracowników Urzędu Gminy jak i również przez pracowników GOPS na parterze budynku Urzędu Gminy.
8.	W budynkach WTZ na bieżąco likwidowane są bariery architektoniczne oraz znoszone są bariery w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:
  - a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
  - b) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze;
  - c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami;
  - d) usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika;
  - e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
2. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, ze środków pozyskiwanych m.in. z PFRON, UE;
3. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
4. Promowanie i wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej na terenie Powiatu.

L.p.	Działania
1.	<p>PCPR w Nowym Dworze Gdańskim dofinansowuje ze środków PFRON uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. W roku 2021 liczba ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ogółem wynosiła 167 osób (w tym 44 opiekunów). Wypłacono dofinansowanie dla 150 osób (w tym 37 opiekunów) na łączną kwotę 216.291,00 zł, z czego: dla 123 osób dorosłych (w tym 24 opiekunów) na kwotę 179.318,00 zł oraz dla 27 dzieci i młodzieży (w tym 13 opiekunów) na kwotę 36.973,00 zł.</p> <p>W siedzibie PCPR udostępniano osobom indywidualnym zgromadzone oferty i rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych z udziałem dofinansowania z PFRON. Przedstawiano możliwości skorzystania z tej formy rehabilitacji, udzielano indywidualnej pomocy uczestnikom w kompletowaniu wniosków o przyznanie dofinansowania.</p> <p>Na bieżąco współpracowano z organizatorami turnusów w zakresie prawidłowego rozliczenia się z przekazanego dofinansowania (na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego zakup usługi przez osobę niepełnosprawną).</p>
2.	<p>Do PCPR ramach dofinansowania ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zostały złożone 2 wnioski na łączną kwotę 9.468,00 zł. Zawarto 2 umowy na kwotę 6714,00 natomiast rozliczono na kwotę 6.216,64 zł. Dofinansowano zakup zestawu do terapii sensorycznej (1) oraz aparat do drenażu limfatycznego (1). Wszystkie umowy zostały zrealizowane i rozliczone.</p> <p>Natomiast w ramach dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych - wypłacono środki finansowe PFRON w wysokości 240.423,00 zł, z czego: 182.405,00 zł dla niepełnosprawnych osób dorosłych (274 wniosków) oraz 58.018,00 zł dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do 24 roku życia uczącą się i niepracującą (63 wnioski).</p> <p>W ramach powyższego zadania wpłynęło 341 wniosków od osób indywidualnych na kwotę 373.455,00 zł.</p>
3.	<p>PCPR realizuje zadanie dotyczące likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, które finansowane jest ze środków PFRON. W ramach likwidacji wyżej wymienionych barier zostało złożonych 21 wniosków na łączną kwotę 99.333,00 zł. Zawarto 19 umów na łączną kwotę 84.592,00 w tym: 6 umów na likwidację barier architektonicznych na kwotę 31.500,00 zł oraz 4 umowy na likwidację barier technicznych na kwotę 26.539,00 zł, a także 9 umów na likwidację barier w komunikowaniu się na kwotę 26.553,00 zł.</p> <p>W ramach powyższego zadania dofinansowano: przystosowanie łazienki do potrzeb osób niepełnosprawnych (6); schodołaz (2), łóżko rehabilitacyjne (2), laptop (8), tablet wraz z Mówikiem (1). Wszystkie umowy zostały zrealizowane i rozliczone.</p>

3.	<p>Celem likwidacji barier architektonicznych i technicznych jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej samodzielnego korzystania z urzędzeń, ciągów komunikacyjnych, swobodnego poruszania się itp. W zależności od rodzaju niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb wybierane są sposoby likwidacji istniejących utrudnień. Natomiast likwidacja barier w komunikowaniu pozwoli osobom niepełnosprawnym na sprawniejsze porozumiewanie się, a także uczestniczenie w życiu społecznym. Maksymalne dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 95 % kwoty zadania i nie może przekroczyć piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.</p>
4.	<p>Do PCPR w ramach zadania - Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych – zostały złożone 3 wnioski (2 - PZN oraz PZERiE) na łączną kwotę 5.460,00 zł. Do realizacji przyjęto wszystkie wnioski, na które przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 5.460,00 zł. W ramach dofinansowania PZN zorganizował Międzynarodowy Dzień Białej Laski oraz „Wigilię”, natomiast PZERiI zorganizował „Dzień Seniora”. We wszystkich uroczystościach uczestniczyło 110 osób niepełnosprawnych.</p>
5.	<p>W 2021 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych Powiat Nowodworski realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach powyższego programu została zawarta umowa, na podstawie której Powiat otrzymał 185.732,45 zł, w tym bezpośrednio 174.396,70 zł na realizację powyższego programu. Realizacją programu zajmuje się PCPR. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier, ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu, społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.</p> <p>Do PCPR wpłynęły 44 wnioski na łączną sumę 213.560,36 zł.</p> <p>Zawartych zostało 37 umów na łączną kwotę 166.629,76 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach „Modułu I” – 19 umów na łączną kwotę 98.724,46 zł; - w ramach „Modułu II” – 18 umów na łączną kwotę 67.905,30 zł. <p>W ramach zawartych umów wypłacono dofinansowanie w łącznej wysokości 165.595,35 zł, z tego: Moduł I – 100.190,05 zł, Moduł II – 65.405,30 zł</p> <p>Osoby niepełnosprawne w roku 2021 w ramach powyższego programu otrzymały dofinansowanie Moduł I: A1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (2), B1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementy oraz oprogramowanie – osoba z dysfunkcją wzroku lub obu kończyn górnych (6), B4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementy oraz oprogramowanie – osoba z dysfunkcją słuchu i mowy (2), C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (1), C2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2); C5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (2), D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (3), a także Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (17).</p>

6.	<p>W roku 2021 Powiat Nowodworski przystąpił do programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”.</p> <p>Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.</p> <p>W 2021 roku złożono do PFRON w Gdańsku wystąpienie na 3 projekty – (obszar B – 2 projekty oraz obszar F – 1 projekt). Wszystkie projekty zostały przyjęte do realizacji. Podpisana została umowa pomiędzy PFRON Oddział Pomorski w Gdańsku a Powiatem Nowodworskim.</p> <p>Wobec powyższego pozyskano dofinansowanie na wszystkie złożone projekty na łączną kwotę 256.860,64 zł z tego:</p> <p>Gmina Stegna – obszar B</p> <p>21.479,13 zł - „Urząd bez barier”- Gmina Stegna (budowa podjazdu i dojście do budynków urzędu oraz przystosowanie jednej łazienki)</p> <p>82.117,22 zł - „ Szkoła bez barier II” – Zespół Szkolno - Przedszkolny w Drewnicy (remont ciągów komunikacyjnych, wymiana stolarki drzwiowej oraz montaż pochwytów)</p> <p>Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze – obszar F</p> <p>158.050,81zł - „Remont WTZ” (remont dachu, pracowni, biura oraz przystosowanie pomieszczeń higieniczno- sanitarnych w budynku warsztatu terapii zajęciowej).</p>
7.	<p>POIK zapewnia osobom niepełnosprawnym pomoc psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego.</p>
8.	<p>Na terenie powiatu nowodworskiego swoje siedziby mają trzy warsztaty terapii zajęciowej, w których uczestniczy 66 osób niepełnosprawnych. Na ich działalność i funkcjonowanie przekazano ze środków PFRON 1.431.936,00 zł oraz 159.104,00 zł środków Powiatu Nowodworskiego.</p> <p>Warsztaty powstały przy Stowarzyszeniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WTZ w Nowym Dworze Gdańskim - Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim - WTZ w Marzęcinie – Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie, - WTZ w Jantarze – Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze. <p>WTZ to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości.</p> <p>Do uczestnictwa w terapii w ramach warsztatów terapii zajęciowej przyjmowane są osoby, które w orzeczeniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w warunkach warsztatu terapii zajęciowej.</p>

8.	<p>Realizacja terapii zajęciowej prowadzona w warsztacie terapii zajęciowej odbywa się między innymi poprzez: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej; rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy; rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.</p> <p>Nadmienić należy, że każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadów środowiskowych, obserwacji, działań i zachowań w warsztacie.</p> <p>WTZ jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie od poniedziałku do piątku (35 godzin tygodniowo). Uczestnicy warsztatów dowożeni są busami zakupionymi przez Stowarzyszenia, prowadzące warsztaty terapii zajęciowej, w ramach programu PFRON p.n. „Program wyrównywania różnic między regionami III”.</p> <p>W WTZ w Nowym Dworze Gdańskim przebywa 21 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach, tj.: gospodarstwa domowego, plastyczna, włókienniczo – komputerowa oraz papieru czerpanego i przygotowania zawodowego.</p> <p>W WTZ w Marzęcinie przebywa 20 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach: dziewiarsko – plastyczna, ogrodniczo – artystyczna, stolarsko – malarska, gospodarstwa domowego. Natomiast w WTZ w Jantarze jest 25 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach: stolarska, plastyczno – komputerowa, rękodzieła oraz ogrodnicza. Formą zajęć w warsztatach są m.in.; biblioterapia, kinezyterapia, artreterapia, ergoterapia, socjoterapia, muzykoterapia, silwoterapia, ludoterapia, kulturoterapia, rehabilitacja ruchowa, psychoterapia i wsparcie psychologiczne, papieroplastyka.</p> <p>Ważnym aspektem rehabilitacji jest trening ekonomiczny. Wielu uczestników WTZ po raz pierwszy otrzymuje własne pieniądze, traktując je jako samodzielnie zarobione. Rada Programowa warsztatu ustala miesięczną wysokość kwoty jaką otrzymuje uczestnik, który ma prawo wydać tę kwotę wedle swoich potrzeb. Celem treningu ekonomicznego jest, m.in: opanowanie umiejętności określania podstawowych potrzeb związanych z wydatkowaniem środków materialnych, odróżnianie nominałów banknotów od bilonu, poznanie podstawowych operacji matematycznych, pozwalających na odliczanie reszty czy też sumowanie wydatków oraz prawidłowa umiejętność zachowania się w sklepie oraz werbalizacji potrzeb.</p> <p>W roku 2021 działalność warsztatów terapii zajęciowych z powodu pandemii Covid – 19 i zagrożenia epidemiologicznego była ograniczona. Zajęcia w warsztatach były zawieszane przez Wojewodę Pomorskiego. Zawieszenie obejmowało okres do 1 stycznia 2021 roku do 3 maja 2021 roku.</p>
----	---

8.	<p>Po za okresem zawieszenia warsztaty działały zgodnie z wytycznymi dotyczącymi funkcjonowania placówek dziennych z dużymi ograniczeniami przy zachowaniu reżimu sanitarnego wymaganego przepisami.</p> <p>Podczas zawieszenia działalności warsztatów, prowadzona była praca zdalna. Z racji ograniczeń w sprzęcie komputerowym i Internecie wśród uczestników nie było możliwości prowadzenia zajęć online, dlatego też instruktorzy przygotowywali zestawy terapeutyczne, które dowożono raz w tygodniu do miejsca zamieszkania uczestników. Prace były wykonywane w domu. Miało to przede wszystkim zmierzać do rozwoju umiejętności zawodowych, ale także nauczyć jak organizować sobie czas wolny, rozwijać motorykę małą i dużą. Prace te rozbudzały w nich kreatywność i chęć tworzenia.</p> <p>Mimo ograniczeń związanych z pandemią udało się zorganizować kilka imprez na terenie poszczególnych warsztatów m.in.: zabawa andrzejkowa, spotkanie bożonarodzeniowe, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień chłopaka, Mikołajki, zabawy ruchowe i relaksacyjne na powietrzu, wyście do kina, zabawa taneczna z grillem. W dwóch warsztatach udało się zorganizować wycieczki do pobliskich miejscowości. Kontakty z opiekunami uczestników warsztatów odbywały się poprzez rozmowy indywidualne i telefoniczne, korespondencję, wizyty w domu rodzinnym uczestnika. Pracownicy warsztatów starają się pomagać w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych. Wszystkie stowarzyszenia, przy których funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej, współpracują ze sobą oraz innymi organizacjami pozarządowymi, lokalnymi instytucjami, służbą zdrowia i oświatą w zakresie rehabilitacji, opieki medycznej, pedagogicznej oraz przyuczenia do zawodu. Każdy z warsztatów na bieżąco, w miarę swoich możliwości poprawia stan techniczny budynku oraz dba o jego wygląd estetyczny a także pracowni, w których odbywają się zajęcia terapeutyczne.</p>
9.	<p>Powiat Nowodworski przeprowadził przebudowę dźwigu osobowego w Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie. Nowa winda pozwoli osobom niepełnosprawnym pokonać bariery architektoniczne, ułatwi prace personelowi oraz służbom medycznym w także da możliwość integracji społecznej mieszkańców. Koszt całej inwestycji wynosi 318.384,00 zł, środki pochodziły z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i budżetu Powiatu Nowodworskiego.</p>

Cel strategiczny 3

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych w celu podniesienia kwalifikacji oraz podjęcia zatrudnienia;
2. Przystosowanie i tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
3. Organizacja staży zawodowych u pracodawcy, celem zdobycia doświadczenia zawodowego;
4. Kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz gminy;

5. Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych, rozpoczynających działalność gospodarczą;
6. Promowanie wśród pracodawców informacji o preferencyjnych warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
8. Prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego;
9. Wspieranie oraz zachęcanie do powstawania podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, Zakładów Aktywności Zawodowej;
10. Udział Powiatu w programach na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
1.	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2021 realizował na rzecz osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności następujące programy i projekty:</p> <p>Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 46 osób (w tym dla 1 osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności)</p> <p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, - przyznanie pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - zwrot kosztów dojazdu do pracy. <p>Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. <i>Praca dla Pomorzan</i> skierowany do osób w szczególności z obszarów wiejskich, osób w wieku 30-50 lat, osób o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. W ramach programu zaktywizowano 62 osoby (w tym 5 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności)</p> <p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - staże zawodowe na okres 6 m-cy, - prace interwencyjne, - zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia. <p>Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 1 Poddziałanie 1.1.1 skierowany do 147 osób młodych do 29 roku życia, tzw. grupy NEET.</p>

1.	<p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, - bony stażowe 6 m-czne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6 m-cy, - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - staże zawodowe, - dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, - bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny. <p>W projekcie wzięło udział 147 osób, w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p> <p>PFRON – z przeznaczeniem na aktywizację zawodową 2 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności ze środków przyznanych algorytmem.</p> <p>Formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyznanie pracodawcy 1 refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej z orzeczoną stopniem niepełnosprawności - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 1 osoby bezrobotnej z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. <p>W 2021 roku wpłynęło od pracodawców 27 ofert pracy skierowanych do osób z niepełnosprawnością na 44 wolne miejsca zatrudnienia. Ogółem w 2021 roku 51 osób bezrobotnych z niepełnosprawnością podjęło zatrudnienie, natomiast w ramach aktywnych form wsparcia zaktywizowanych zostało 15 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności ze środków pozyskanych na ww. programy.</p>
----	--

Cel strategiczny 4

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną;
2. Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;
3. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych;
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania;
5. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym;
6. Wspieranie działań z zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
7. Szkolenie kadry pedagogicznej z zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

L.p.	Działania
1.	<p>PPP w roku szkolnym 2020/2021 wykonała ogólnie 991 badań diagnostycznych (były to badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, przesiewowe oraz zawodowe). Poradnia wydała 108 orzeczeń z różnym rodzajem dysfunkcji i niepełnosprawności (m.in.: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, autyzm(+Asparger), niepełnosprawność ruchowa (+ afazja ruchowa), niepełnosprawność sprzężona, wczesne wspomaganie, słabe słyszenie, słabe widzenie). PPP prowadziła działalność doradczo – wspierającą, polegającą na konsultacjach na wniosek rodzica w PPP (161 osób) oraz poradach wspomagających rozwiązanie problemu zarówno dla rodziców, nauczycieli oraz pracowników instytucji (161 osoby). Łącznie wzięło udział 725 osób. Tematami konsultacji i porad były m.in.: różne formy kształcenia, zachowania atypowe, dziecko jękające się, tiki, depresja, lęk separacyjny, ukierunkowanie pracy terapeutycznej, samookaleczania, trudności z koncentracją uwagi, zaburzenia emocjonalne w pandemii, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, procedury orzeczeń, mutyzm, słabe słyszenie, wady wymowy, afazja i wiele innych.</p> <p>PPP dla dzieci, rodziców i nauczycieli na terenie poradni organizowała terapię oraz zajęcia m.in.: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne/terapia pedagogiczna (11 osób), terapia logopedyczna (44 osoby), terapia psychologiczna (72 osoby), spotkania z rodzicami dzieci objętych terapią logopedyczną (44 osoby), spotkania z rodzicami dzieci objętych terapią pedagogiczną (11 osób), spotkania z rodzicami uczniów objętych terapią psychologiczną (75 osób), sieć pedagogów i psychologów szkolnych (18 osób), oraz inne (Interwencja kryzysowa, Mediacje, Porady dla młodzieży bez badań, Zdolni z Pomorza (34 osoby)).Terapią oraz zajęciami ogółem objętych zostało 309 osób. Z uwagi na pandemię, procedury pandemiczne, a przede wszystkim zamknięcie placówek zajęcia w szkołach nie odbywały się. Jedynie w przypadkach nagłych dotyczących zarówno diagnozy jak i porad czy konsultacji pracownicy wychodzili do placówek. Także tradycyjne, już uroczyste spotkanie inauguracyjne Zdolni z pomorza odbyło się w 4 małych grupach i ograniczone było do poinformowania o szczegółach związanych z udziałem w projekcie. Bezpośrednią pracą w terenie objęto 21 uczniów, 7 nauczycieli i 12 rodziców.</p>
2.	<p>Powiat Nowodworski przystąpił do Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (2017-2021). Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim na podstawie Uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim i Porozumienia między Ministerstwem Edukacji Narodowej i Powiatem Nowodworskim został wyznaczony do realizacji zadań powyższego Programu. W roku 2021 w SOSW im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim w ramach powyższego programu zrealizowano 520 godzin zajęć z dziećmi z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.</p>

2.	<p>W zajęciach uczestniczyło do 27 dzieci w wieku 2-6 lat posiadających orzeczenie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju lub stosowne zaświadczenie lekarskie. Zajęcia prowadziło zmiennie 17 terapeutów, nauczycieli placówki posiadających pełne kwalifikacje do prowadzenia zajęć z dziećmi z różnymi rodzajami niepełnosprawności czy zaburzeniami rozwojowymi, dysfunkcjami. Głównym celem pracy z dziećmi było m.in.: usprawnienie w zakresie dużej i małej motoryki, usprawnianie koordynacji, wzmocnienie mięśni posturalnych, poprawa zakresu samoobsługi, kształtowanie funkcji równoważnych, dbanie o wszechstronny rozwój na miarę ich możliwości, predyspozycji i potrzeb.</p> <p>W ramach zajęć dzieci uczestniczyły w następujących terapiach: Terapia Metodą Alfreda Tomatisa, Terapia Metodą Marii Montessori, Terapia polisensoryczna, Rehabilitacja ruchowa, Zajęcia z wspomagających i alternatywnych metod komunikacji, Zajęcia ruchowe usprawniające motorykę dużą i małą, Terapia ręki, Zajęcia w zakresie rozwijania funkcji wzrokowych, Terapia behawioralnej, TUS - Trening umiejętności społecznych, Zajęciach ruchowych metodą W. Sherborne, Kynoterapii, NDT Bobath, FITS - Funkcji Indywidualnej Terapii Skolioz, PNF - proprioceptywne nerwowo-mięśniowe torowanie ruch, TIMP a także Programie aktywności Knill.</p> <p>Zajęcia wpłynęły na rozwój dzieci, pozwoliły wskazać rodzicom pracę, jaką mogą wykonać z dzieckiem w domu. Zajęcia specjalistyczne zaowocowały podniesieniem poziomu szeregu umiejętności niezbędnych w procesie uczenia się. W zawiązku z sytuacją pandemiczną w 2021 roku nie zostały zrealizowane wszystkie zajęcia. W 2021 roku wysokość wykorzystanej dotacji w ramach powyższego programu wyniosła 33.336,68 zł.</p>
3.	<p>Fundacja „Wróć” w Jantarze w roku 2021 kontynuowała prowadzoną od wielu lat działalność na rzecz mieszkańców niepełnosprawnych z powiatu nowodworskiego. Szczególne miejsce w tych działaniach stanowiła działalność Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego w Jezierniku. Przebiegała ona w sposób systematyczny, konsekwentny. Działalność placówki była realizowana oraz modyfikowana stosownie do potrzeb uczestników oraz możliwości wynikających z dostępu do nowoczesnych technologii oraz metod rehabilitacyjnych i terapeutycznych.</p> <p>Do prowadzonej od 2008 roku placówki uczęszcza prawie trzydzieścioro osób, głównie w stanach głębokiej niepełnosprawności sprzężonej. Ośrodek skupia specjalistów z zakresu oligofrenopedagogiki, pedagogiki specjalnej, rehabilitacji i specjalistycznych terapii (mikropolaryzacji, C-Eye, Tomatisa itp.). Podnoszą oni systematycznie swoje kwalifikacje, dzięki czemu pomimo ogromnego zróżnicowania potrzeb, placówka zapewnia zindywidualizowane wsparcie dla każdego uczestnika. Dla każdego z uczestników opracowano indywidualny program terapeutyczny, indywidualny program zajęć, uwzględniający wyniki diagnozy opracowanej przez PPP, badania lekarzy specjalistów, informacje od rodziców/ opiekunów prawnych.</p>

3.	<p>Ponadto zespół terapeutyczny placówki dla każdego uczestnika, w każdym roku szkolnym opracowuje okresowe oceny funkcjonowania, oceny efektywności udzielonego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, oceny z zachowania, oceny efektywności porozumiewania się. Program rewalidacyjny, wychowawczy oraz edukacyjny placówki, w okresie od stycznia do grudnia – z wyłączeniem wakacji letnich – objął ponad 30 tysięcy godzin.</p> <p>Fundacja angażuje się także w realizację zadań PFRON. W roku 2021, w ramach projektu „Zamiast murów-mosty”, 22 pracowników Fundacji udzieliło 21 osobom niepełnosprawnym ponad 6200 godzin wsparcia terapeutyczno-rozwojowego, w dziedzinach: Animaloterapia z hipoterapią (887 godz.), Terapia motoryki ręki i koordynacji wzrokowo-ruchowej (976 godz.), Terapia wad postawy i chodu (840 godz.), Terapie komunikacji i porozumiewania się (AAC) (1475 godz.), Terapie poznawcze i rozwoju społecznego (1470 godz.), Terapie wodne i techniki relaksacyjne (568 godz.).</p> <p>Ponadto, w ramach Pilotażowego programu PFRON „Rehabilitacja 25 plus”, 6000 godzin przeznaczono na działania terapeutyczne dla sześciorga absolwentów OREW. Program obejmował m.in. Rehabilitację funkcjonalną, Trening aktywnego wypoczynku z elementami ekoterapii i technik relaksu, Trening higieny i zdrowego żywienia, Terapie komunikacyjne, Terapię społeczno – kulturową oraz Mikropolaryzację.</p> <p>W związku ze zgłaszanym zapotrzebowaniem, specjaliści Fundacji realizowali także specjalistyczne diagnozy dla innych, niż stali beneficjenci działań Fundacji osób niepełnosprawnych (szczególnie dzieci). W okresie od czerwca do grudnia 2021 roku Fundacja Wróc zrealizowała projekt „Bez granic” mający na celu szerzenie i promowanie komunikacji alternatywnej. Projektem objęty był również powiat nowodworski - szkoły, instytucje i miejsca pożytku publicznego, organizacje pozarządowe. Fundacja zapewnia dowozy do placówki oraz na wszystkie realizowane przez Fundację zajęcia.</p>
----	--

Cel strategiczny 5

Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

Kierunki działań:

1. Edukacja zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia;
2. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia;
3. Rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
4. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo – leczniczy itp.);
5. Wspieranie rehabilitacji, prowadzonej przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i teleopieki w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie programów rehabilitacji medycznej.

L.p.	Działania
1.	PCPR udostępnia nieodpłatnie używany sprzęt rehabilitacyjny osobom niepełnosprawnym, który składowany jest w WTZ w Nowym Dworze Gdańskim. W wypożyczalni znajdują się: wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, kule.
2.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze na terenie OREW w Jezierniku prowadzi odpłatnie wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. W zasobach wypożyczalni znajdują się m.in.: łóżka rehabilitacyjne z automatycznym sterowaniem, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, wózki inwalidzkie, artroskop itp. Wypożyczony sprzęt dowożony jest do wypożyczającego przez Fundację, a także odbierany po uzyskaniu informacji, że sprzęt jest już niepotrzebny.
3.	<p>Gmina Ostaszewo dąży do stworzenia optymalnych warunków do życia dla osób starszych i osób niepełnosprawnych, jednak dostępność niektórych usług możliwa jest wyłącznie w większych miastach. Osoby starsze mają możliwość skorzystania z podstawowej formy opieki zdrowotnej, którą zapewnia lokalny Ośrodek Zdrowia. W miarę dobre połączenia komunikacyjne pozwalają na uzyskanie specjalistycznej opieki medycznej w sąsiednich nieopodal położonych miastach. Należy nadmienić, że z powodu pandemii Covid – 19 bezpośrednie leczenie było bardzo ograniczone.</p> <p>GOPS w Ostaszewie udziela pomocy finansowej osobom starszym, w tym także osobom niepełnosprawnym w formie: zasiłku stałego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz opiekunom w formie wypłacanych zasiłków dla opiekunów. Wykwalifikowana pielęgniarka neuropsychiatryczna oraz opiekunki domowe, zatrudnione w GOPS świadczyły pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w domach podopiecznych. Pomimo pandemii osoby starsze miały zapewnioną ciągłość opieki. W 2021 roku z usług opiekuńczych korzystało 12 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 8 osób.</p> <p>Pracownicy socjalni ośrodka na bieżąco monitorują sytuację osób niepełnosprawnych poprzez wizyty środowiskowe, rozmowy telefoniczne, a gdy sytuacja tego wymaga udzielają wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych lub żywności z Banku Żywności w Elblągu. W 2021 roku z powodu niepełnosprawności udzielono pomocy w formie finansowej oraz pracy socjalnej łącznie 49 rodzinom.</p>

4.	<p>GOPS w Sztutowie realizował wypłaty świadczeń rodzinnych dotyczących wsparcia osób niepełnosprawnych, takie jak.: dodatki do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, a także wypłaty świadczeń z pomocy społecznej, tj.: zasiłek stały, zasiłek okresowy. W rejestrach GOPS znajduje się 137 osób niepełnosprawnych, w tym: 73 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 41 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 23 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością. Z osobami niepełnosprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna.</p>
4.	<p>Na terenie Gminy Sztutowo od roku 2014 działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka, w tym osób niepełnosprawnych, zamieszkałych na terenie gminy. W roku 2021 z tej formy pomocy skorzystało 9 osób. Koszty związane z tym przedsięwzięciem tj. koszty opłaty abonamentu i dzierżawa aparatów telefonicznych dla osób korzystających z tej formy pomocy ponosi w całości Gmina Sztutowo.</p> <p>GOPS w Sztutowie realizował program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2021”, której celem głównym jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Tą formą pomocy zostały objęte 3 osoby.</p>

5.	<p>GOPS w Stegnie udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym w postaci: finansowej, usług opiekuńczych (objętych zostało 20 osób), paczek żywnościowych, pracy socjalnej, pomoc psychologa, prawnika.</p> <p>GOPS w Stegnie w celu pozyskania dofinansowania na realizację usług opiekuńczych aplikował o środki z programu „Opieka 75+”, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy określone w ustawie o pomocy społecznej. Program skierowany jest głównie do osób samotnych i zapewniał im wsparcie i pomoc adekwatne do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych. W ramach tego programu objęta została 1 osoba.</p> <p>GOPS dążąc do podwyższenia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców, umożliwił dostęp do system teleopieki. W 2021 roku mieszkańcy gminy korzystali z urządzeń najnowszej generacji firmy SiDLY, które umożliwiały pozostanie w swoim środowisku seniorom, osobom mieszkającym samotnie i wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, bez konieczności przeprowadzenia się do placówki opiekuńczej. Usługi monitoringu przez wyspecjalizowane centrum teleopieki, gdzie w systemie całodobowym odbywa się odbiór alertów z opaski telemedycznej i udzielenie odpowiedniego wsparcia (teleporada, kontakt z opiekunem, wezwanie odpowiednich służb ratunkowych). Urządzenia wyposażone były w: przycisk SOS oznaczony alfabetem Braille’a- natychmiastowe powiadomienie o zagrożeniu życia, zdrowia i bezpieczeństwa; detektor upadku- automatyczna informacja o wykryciu upadku przesyłana do opiekuna/ Ratownika; lokalizację GPS i aGPS użytkownika- identyfikacja obszaru przebywania w momencie naciśnięcia przycisku SOS lub upadku; komunikaty głosowe- informowanie użytkownika o naciśnięciu przycisku SOS, wykryciu upadku, o konieczności zażycia leków oraz o uruchomieniu, naładowaniu i rozładowaniu opaski; czujnik zdjęcia opaski- komunikat przesyłany do opiekuna / Ratownika w przypadku nienoszenia lub nieprawidłowego założenia opaski; dwustronną komunikacją głosową- nawiązywanie połączeń głosowych z poziomu opaski z opiekunem / Ratownikiem oraz możliwość dzwonienia na opaskę. Z tej formy pomocy skorzystało 13 osób.</p> <p>GOPS w roku 2021 przyznał pomoc w formie świadczeń z tytułu niepełnosprawności dla 105 rodzin, w których przebywało 144 osoby.</p>
----	--

6.	<p>MOPS w Krynicy Morskiej realizował działania pomocowe dla rodzin, w której są osoby z niepełnosprawnościami. Udzielał pomocy finansowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osobom niepełnosprawnym poprzez zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe oraz specjalne zasiłki celowe, a także: kontynuował program „Opieka 75+”, udzielano wsparcia finansowego przewidzianego ustawą o świadczeniach rodzinnych dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz ustawą o pomocy społecznej, udzielano wsparcia rodzinom w ramach rządowego programu „Za życiem” oraz w ramach prac społecznie – użytecznych.</p> <p>W zakresie rozszerzenia ofert wsparcia dla osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych miało miejsce: organizacja 35518 godzin usług opiekuńczych, świadczonych przez opiekunki ośrodka pomocy społecznej w środowisku (33 osoby); przekazywanie informacji do Koła PZERI o możliwości korzystania z usług opiekuńczych; diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, nie mających wsparcia ze strony rodziny.</p> <p>MOPS prowadził nieodpłatnie wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych.</p>
7.	<p>MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2021 na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych realizował m.in., następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Pomoc taka przysługuje osobom samotnym, które ze względu na wiek, choroby, niepełnosprawność lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Tą formą pomocy objętych zostało 66 osób. - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym dla osób z autyzmem). Usługi specjalistyczne realizowane są na podstawie umowy zawartej pomiędzy Gminą Nowy Dwór Gdański a Fundacją „Wróć” w Jantarze, w wymiarze zgodnym z zaleceniami specjalistów. W roku 2021 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi zostało objętych 2 dzieci. <p>Ponadto MGOPS realizował niżej wymienione programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, Program Rządowy przeznaczony dla potrzebujących wsparcia w zakresie pomocy przy sprawowaniu opieki nad osobami z orzeczoną znaczną niepełnosprawnością. Program skierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

7.	<p>Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W ramach realizacji powyższego programu zatrudniono na umowę zlecenie 3 osoby, które świadczyły opiekę wytchnieniową dla 5 osób.</p> <p>- „Teleopieka” - w ramach umowy pomiędzy gminą Nowy Dwór Gdański i Polskim Centrum Opieki umożliwiono dostęp do systemu Teleopieki dla mieszkańców, a w szczególności dla seniorów i osób przewlekle chorych na terenie gminy Nowy Dwór Gdański. W 2021 roku z tej formy wsparcia skorzystało 3 podopiecznych MGOPS.</p> <p>- „Opieka 75+” - strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. W roku 2021 wsparciem w ramach programu zostało objętych 6 osób. Dzięki programowi „Opieka 75+” gmina zwiększyła liczbę godzin usług dla seniorów.</p>
8.	<p>Fundacja „Wróc” podjęła współpracę z MGOPS i realizuje specjalistyczne usługi opiekuńczo wychowawcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym z autyzmem, na około 45 godz. w stosunku miesięcznym.</p>
9.	<p>Na terenie powiatu nowodworskiego znajdują się ośrodki rehabilitacyjne, które organizują dla osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami 14 - dniowe turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków PFRON.</p>
9.	<p>W placówkach opieki zdrowotnej organizowane były różnorakie badania specjalistyczne dla mieszkańców z terenu powiatu nowodworskiego.</p>
10.	<p>W poradni ortopedycznej oraz innych placówkach opieki zdrowotnej na bieżąco wypisywane są wnioski dotyczące zaopatrzenia ortopedycznego, oraz środków pomocniczych, typu: wózki inwalidzkie, chodziki, obuwie ortopedyczne itp.</p>

Cel strategiczny 6

Rozpowszechnianie wiedzy o problematyce związanej z niepełnosprawnością oraz umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do informacji

Kierunki działań:

1. Inicjowanie tworzenia punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
2. Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu i gmin do potrzeb osób niepełnosprawnych;
3. Opracowanie informatora, ulotek dla osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień;
4. Poradnictwo z zakresu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
5. Zaangażowanie lokalnej prasy, mediów do współpracy w zakresie poszerzenia informacji skierowanej na problematykę osób niepełnosprawnych;
6. Szkolenie kadr zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
1.	Pracownicy PCPR oraz OPS na bieżąco udzielali informacji osobom niepełnosprawnym na temat możliwości dofinansowania i dostępności do usług rehabilitacyjnych oraz na temat ulg i uprawnień, jakie im przysługują. Pracownicy powyższych instytucji pomagają także osobom i ich rodzinom w podjęciu działań w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności czy też prawa do renty z organów emerytalno – rentowych. Informują również na temat przysługujących świadczeń w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy społecznej. Pomagają również w wypełnianiu stosownych dokumentów.
2.	Na tablicy ogłoszeń PCPR na bieżąco zamieszcza się informacje dotyczące osób niepełnosprawnych.
3.	Pracownicy PCPR wykonali ulotki dotyczące działalności jednostki oraz możliwości uzyskania różnych form pomocy przez osoby niepełnosprawne. Ulotki zostały rozesłane do instytucji oraz szkół na terenie powiatu nowodworskiego.
4.	PCPR współpracuje z lokalnymi mediami, gdzie przekazywane są materiały dotyczące programów oraz projektów realizowanych przez jednostkę, a także PFRON.
5.	PCPR na bieżąco aktualizuje stronę internetową (dostosowana do osób niepełnosprawnych), na której znajdują się m.in. wnioski do pobrania na dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym; likwidacji barier; sprzętu rehabilitacyjnego; przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków PFRON; wnioski do orzecznictwa celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; karty parkingowej jak i również legitymacji dla osoby niepełnosprawnej. Na stronie znajdują się także procedury realizacji złożonych wniosków, informacje o programach ogłaszanych przez PFRON.
6.	PUP propaguje możliwość dokonania zapisów do rejestracji jak i samej rejestracji w urzędzie pracy przez Internet.
7.	MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim dystrybuował na terenie gminy „Informator dla Seniora” – edycja 2021 również w formie PDF (dostępny na stronie internetowej www.mgopsndg.pl). Powyższy informator zawiera w swojej treści m.in., telefony alarmowe, wykaz poradni na terenie gminy, wykaz aptek, informacje na temat dostępnych form wsparcia dla seniorów i instytucji na terenie gminy, które zrzeszają wokół siebie seniorów oraz organizują dla nich czas wolny.
8.	W Urzędzie Miasta oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krynicy Morskiej, na bieżąco są umieszczane informacje dotyczące aktualnej oferty kulturalnej i sportowej w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej.
9.	Strona Internetowa Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.
10.	Pracownicy PCPR brali udział w szkoleniach online organizowanych przez PFRON. Szkolenia dotyczyły SOW – System Obsługi Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych.

5. Zakończenie

W bieżącym okresie sprawozdawczym Dyrektor PCPR nie podjął spotkania i dialogu z partnerami w zakresie podsumowania dotychczasowych osiągnięć z realizacji „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” oraz wynikających z niej programów, ze względu na trwający stan epidemiczny w kraju. Nie udało się zatem wymienić doświadczeniami, spostrzeżeniami i opiniami, co do oceny podejmowanych dotychczasowych działań i przedsięwzięć. Sprawozdanie ma charakter opisowy i z pewnością skoncentrowany jest na wieloaspektowym podejściu do potrzeb i problemów społecznych lokalnej społeczności.

Oprócz dostępnych form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, które przyczyniają się z pewnością do zapewnienia wsparcia i poczucia bezpieczeństwa potrzebującym grupom społecznym, interpretacja danych uzyskanych od partnerów Strategii ukazuje, iż ogromne znaczenie w podejmowanych działaniach mają potencjał ludzki, doświadczenie oraz zasoby finansowe partnerów działających na różnych szczeblach zarządzania. Działania profilaktyczno-edukacyjne koncentrowały się w głównej mierze na obszarze edukacji, kultury, wypoczynku, ochrony zdrowia, zatrudnienia, zapewnienia potrzeb materialnych i bytowych mieszkańców regionu służące zmniejszeniu skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnieniu rodzin oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych i osób w podeszłym wieku. Do działań, jakie podejmowano w powyższym zakresie, warto zaliczyć: działania prewencyjne prowadzone przez policję, działania w placówkach oświatowych w których przedstawiono między innymi bogatą ofertę dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i dorosłych. Partnerzy zaangażowani w dynamiczny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy podejmowali się działań w aspekcie dbałości o poczucie lokalnego bezpieczeństwa wolnego od zagrożeń i problemów społecznie niepożądanych.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż zmiany społeczne jakie zakłada „Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” oparte są na długotrwałej skutecznej i racjonalnej pomocy z uwzględnieniem skoordynowanej współpracy, determinacji i mobilizacji w zakresie realizacji zadań i możliwości budżetowych Powiatu oraz pozyskiwania środków rządowych i unijnych.

W oparciu o dostępne dane zauważa się, iż działania starają się być realizowane na bieżąco w zadowalającym stopniu. Skutki niekorzystnych zjawisk i problemów zidentyfikowanych na terenie powiatu są ograniczane dzięki kontynuacji programów z zakresu polityki społecznej. Prognozuje się, iż cele strategiczne zostaną osiągnięte, a mieszkańcy zostaną zmotywowani do samodzielnego i konstruktywnego rozwiązywania pojawiających się problemów.

Wielokierunkowe działania mają zapewnić zmiany w poniższych i niezmiennych dla

Powiatu zakresie:

1. Wzmocnienia pozycji rodziny w społeczności lokalnej;
2. Poprawy warunków rozwoju dzieci i młodzieży;
3. Podniesienia skuteczności w kształceniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
4. Poprawy skuteczności oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych wobec osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień, dotkniętych przemocą;
5. Wzrostu aktywności życiowej i zawodowej osób bezrobotnych, dzięki rozwojowi adekwatnych i zindywidualizowanych form pomocy i wsparcia;
6. Zwiększenia liczby miejsc pracy na lokalnym rynku pracy;
7. Poprawy jakości życia osób starszych, poprzez wspieranie ich aktywności życiowej, podnoszenie jakości usług opiekuńczych środowiskowych i stacjonarnych oraz rozwój inicjatyw pomocowych;
8. Poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, dzięki wspieraniu ich samodzielności życiowej i zawodowej oraz rozwój form opieki środowiskowej i instytucjonalnej;
9. Poprawy warunków organizacyjnych i bazy materialnej instytucji pomocowych;
10. Wzrostu jakości i profesjonalizmu świadczonych usług działających w obszarze integrującej polityki społecznej.

PCPR w Nowym Dworze Gdańskim prowadziło nadzór nad przygotowaniem raportu z realizacji podjętych działań na rzecz „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”.

Dziękując partnerom Strategii za zaangażowanie i skoordynowaną współpracę, podkreśla się, iż za opracowaną i przedstawioną charakterystykę działań w obrębie poszczególnych celów i programów, odpowiadają wszyscy przedstawiciele samorządu lokalnego, instytucji publicznych, organizacji działających na terenie powiatu.

Otrzymane materiały przetworzono, zmodyfikowano i wykorzystano na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego. Do współpracy nad realizacją sprawozdawczości „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” przyczyniły się:

1. Fundacja „Wróć” w Jantarze;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy Morskiej;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostaszewie;
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztutowie;
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie;
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie;
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie;
10. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;

11. Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim;
12. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
13. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
14. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim;
15. Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
16. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
17. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
18. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
19. Stowarzyszenie Dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
20. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dar” w Jantarze;
21. Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim;
22. Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim;
23. Zespół Szkół w Nowym Dworze Gdańskim.

Dokument opracował i przygotował zespół pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim pod kierownictwem Dyrektora –Doroty Betkier.

Spis tabel

Tabela 1 Dane dotyczące działalności ZI z terenu powiatu nowodworskiego w 2021 r.	12
Tabela 2 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2021 r. ...	18
Tabela 3 Stan rodzicielstwa zastępczego w całym okresie sprawozdawczym	32
Tabela 4 Stan rodzicielstwa zastępczego na dzień 31.12.2021 r.....	33
Tabela 5 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej	37
Tabela 6 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze	38
Tabela 7 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych	41
Tabela 8 Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	45

Spis rysunków

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.	28
Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.	28
Rysunek 3 Stopa bezrobocia w kraju i województwie w 2021 r.	29
Rysunek 4 Przyczyny wyłączenia osób z rejestru osób bezrobotnych w 2021 r.	29